WASHINGTON DC 200
NEWS CTT
DRAUGAS, CHI. IL 60629

THE LIBRARY OF CONGRESS GRATIS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, D.C. 20025 N

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, GEGUŽĖ — MAY 22, 1975 Nr. 120

L.K.B. Kronika Nr. 14

Blogiau nei carų laikais

Kunigas kunigui per atlaidus padėti negali

Įstatymai, kurie liečia Bažnyčią ar ją varžo, neskelbiami, perduodami tik žodžiu

6

Religijų reikalų tarybos Įgaliotiniui

Ignalinos raj. Vykdomojo komiteto pirmininkei A. Gudukienei.

Vilniaus Arkivyskupijos Kurijai

Kun. K. Žemėno, gyv. Ignalinos raj. N. Daugėliškyje.

Pareiškimas

1974 birželio 19 buvau pakviestas pas Ignalinos rajono Vykdomojo komiteto pirmininkę A. Gukukienę, kuri mane kaltino, kad aš nesilaikąs įstatymų ir be rajono leidimo kviečiąs kunigus į atlaidus, ir prašė parašyti pasiaiškinimą, kodėl aš taip daręs.

Į tai atsakau:

Per pokalbį pirmininkę paklausiau, kas ir kada išleido įstatymą, draudžiantį kunigams be rajono Vykdomojo komiteto leidimo kviesti kunigus į atlaidus. Ji maloniai paaiškino, kad už ją esanti aukštensė valdžia, įvairius potvarkius duodanti tik žodžiu, o ji irgi tik žodžiu perteikianti kunigams. Beto, man turi būti žinoma, kad įstatymų, kurie liečia bažnyčią, pas mus neskelbia. Ji man patarė nusipirkti brošiūrą apie tarybinius įstatymus, kurie liečia religiją ir sąžinės laisvę, ir perskaityti. Jos patarimo paklausiau, bet nei A. Veščikovo "tarybiniai įstatymai apie religinius kultus" (Vilnius, 1963), nei J. Aničo ir J. Rimaičio "Tarybiniai įstatymai apie religinius kultus ir sąžinės laisvę" (Vilnius, 1970) nekalba apie virš minėtą draudimą. Be to, brošiūros apie tarybinius įstatymus ir religinius kultus, nėra įstatymas o tik propagandinė, pagelbinė medžiaga ateistui lektoriui. Netgi iš minėtų brošiūrų turinio neaišku, kieno ir kada išleistus įstatymus ar įsakus autoriai komentuoja. Jie kalba, kas kunigui ir tikintiesiems leidžiama ir kas draudžiama, bet kokiais įstatymais remiantis tai daroma, nepasako.

Kalbant apie įstatymus, reikia prisiminti, kas jie yra. "Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" (Vilnius, 1972) žodį "įstatymas" šitaip aptaria: "Įstatymas — aukščiausios valstybės valdžios aktas, teisiškai reguliuojantis kokius nors visuomenės santykius", o LTSR Konstitucija aiškiai sako: "LTSR Aukščiausioji Taryba yra vienitelis Lietuvos TSR įstatymų leidimo organas" (21 str.) kad tik "LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas leidžia įsakus" (31 str.), kad "Įstatymai skelbiami lietuvių ir rusų kalbomis" (25 str.). Reiškia, jeigu yra įstatymai, jie turi būti LTSR Aukščiausios Tarybos ar jos Prezidiumo išleisti ir viešai paskelbti. Nepasklebtas įsakymas ar įsakas nesaisto. Kas išleido tokį įstatymą ar įsaką, draudžiantį kunigams be rajono leidimo kviesti kunigus į atlaidų talką? Ar įstatymų leidėjas yra minėtų brošiūrų ir ateistinių straipsnių autoriai?

1918 sausio 23 Lenino dekretas "Dėl bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios", susidedąs iš 13 punktų, visai nekalba apie kunigų pareigą prašyti rajonų vykdomųjų komitetų, kad jie leistų pakviesti kunigus į talką, o priešingai, 2-me šio dekreto punkte sakoma: "Respublikos ribose draudžiama leisti bet kokius vietinius įstatymus, varžančius ar apribojančius sąžinės laisvę..." Ar tai nėra sąžinės laisvės varžymas, jei net kunigas kunigui atlaiduose negali padėti be civilinės valdžios leidimo?

Be to, reikia prisiminti, kad ir Bažnyčia turi savo juridinį Kodeksą, vyskupijos savo Sinodus, kurie kunigus įpareigoja gausesnių žmonių susibūrimų metu pakviesti daugiau kunigų, kurie patenkintų tikinčiųjų dvasinius poreikius. Pavyzdžiui, galima pažiūrėti Vilniaus Arkivyskupijos Sinodo nutarimą 22-ji, 381-ji ir 389-ji straipsnius.

Prašau didžiai gerbiamą Religijų reikalų tarybos Įgaliotinį paaiškinti, ar Ignalinos rajono vadovybė, reikalaudama leidimo, kviečiant kunigus į atlaidus, elgiasi pagal įstatymą? Jei taip, tai pagal kokį, kieno ir kada išleistą?

N. Daugėliškis, 1974.VI.22.

Kun. K. Žemėnas

P.S. Ignalinos rajono Vykdomojo komiteto pirmininkė A. Gudukienė prašė parašyti pasiaiškinimą birželio 19 ir tą parašė dieną iki 17 val. įteikti. Jį parašiau tik šiandien, nes norėjau susipažinti su jos rekomenduotomis brošiūromis.

Kun. K. Žemėnas

("LKB Kronikai" dar nežinoma, ką atsakė kun. K. Žemėnui Religijų reikalų tarybos Įgaliotinis — Red.)

Pasaulinio masto dailininko Marc Chagal paveikslas "Baltasis Nukryžiavimas". Dailininkas, kuris pirmąją savo didelio masto parodą surengė Kaune, šiame paveiksle jau 1938 numatė Lietuvos tragediją. Dešinėj viršuje (pažymėta "x") yra Lietuvos trispalvė vėliava, o kairėje viską naikinanti, raudonas vėliavas nešanti armija. Paveikslas yra Chicago Art Institute.

Amerikos ginklai komunistams

WASHINGTONAS. — Pentagono atstovas pripažino, kad Pietų Vietname amerikietiškų karinių medžiagų ir ginklų, kurie liko nesugadinti ir tinka vartoti, liko už du bilijonus dolerių.

Jeigu Montrealis nespėtų

MEKSIKOS MIESTAS. — Meksika pasisiūlė suorganizuoti 1976 pasaulinę sporto olimpiadą, jeigu to negalės padaryti Montrealis, kuris nuolat kenčia dėl streikų, ir dar nežinoma, ar numatyti stadionai bus pastatyti.

NEW DELHI. — Traukinys suvažinėjo sunkvežimiu važiavusius svečius į vestuves. Žuvo 60, o sužeistų 18.

Kovai prieš badą pasauly

Roma. — Birželio gale Romoje pirmą kartą susirinks Jungtinių Tautų neseniai įsteigta Pasaulinė taryba mitybos problemoms svarstyti. Taryba susideda iš 36 Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos išrinktų narių. Jos uždavinys —parengti konkrečią programą kovai prieš badą pasaulyje, koordinuoti Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų pagalbą, rūpintis mitybos problemų sprendimu, bendradarbiaujant su atitinkamų kraštų vyriausybėmis.

NEW YORK. — Sovietai J. Tautų gen. sekretoriui Kurt Waldheimui parašė raštą, kuriuo paneigia trijų sąjungininkų teises į Rytų Berlyną. Anksčiau sąjungininkai buvo sakę, kad jie atsakingi už visa, kas darosi abiejose Berlyno pusėse.

12 amerikiečių namų arešte

VIENTIANE. — Komunistai Pathet Lao užėmė Savannakhet miestą centriniam Laose, kuriame iki šiol stovėjo neutrali kariuomenė. Tam mieste studentai namų arešte tebelaiko 12 amerikiečių ir reikalauja, kad Amerika su savo ekonomine pagalba baigtų.

Pabrangs gazolinas

RYIADH, Saudi Arabija. — Jau planuojama nuo birželio mėnesio pakelti naftos kainą. Apie tai kalba Saudi Arabija, kalba ir Iranas. Pradžioje pakėlimas nebus didelis, bet į rudenį naftos statinė gali pabrangti dviem doleriais, o gazolinas nuo 4 iki 8 centų galionas.

Puerto Rico nenori nepriklausomybės

SAN. JUAN. — Puerto Rico gubernatorius Rafael Colon sako, kad jo kraštas nori didesnės autonomijos ir pasilikti Amerikos ribose, bet nesiekia nei nepriklausomybės, nei valstijos statuso. Ekstremistai, kurie šaukia apie reikalą atsiskirti, ir juos remia "trečiasis pasaulis", sudaro vos 4 proc. visų portorikiečių.

Amerika, neišeik

BANGKOKAS. — Tajo premjeras Kukrit Pramoj jau susirūpino, kad Amerika per greit pasitrauks iš jo krašto, panaikins bazes ir paliks juos vienus. Pradeda raminti studentus ir demonstrantus ,kad jie liautųsi šūkavę prieš Ameriką, rašo "Monitor".

Italiją kamuoja streikai

ROMA. — Sustreikavo Italijos valdžios įstaigų darbininkai ir tarnautojai, viso apie vienas milijonas. Streikuoja ir dar visa eilė privačių įmonių darbininkų. Sustojo traukiniai, neveikia oro linijos, užsidaro ligoninės ir mokyklos. Visi reikalauja reformų, ir vyriausybei sudaro galvosopį, žinant, kad birželio 15 bus rinkimai. Bijoma, kad komunistų partija, dabar antroji savo didumu, nebūtų pirmoji.

WASHINGTONAS. — Senato komercinis komitetas suredagavo įstatymo projektą, kuriuo nuo 1985 metų nauji automobiliai vienu galionu gazolino galėtų nuvažiuoti du kartus toliau, nei šiandien, sutaupytų daug energijos.

Vietnamiečiai pabėgėliai Guam saloje

PORTUGALŲ SOCIALISTAI JAU POGRINDY

LISABONA. — Po to, kai komunistai užėmė paskutinį laisvą laikraštį, socialistų "Republica", o kariuomenė saugo, kad socialistai komunistų neišmestų, nieko kito neliko, kaip leisti pogrindinį laikraštį. Pirmas numeris jau išėjo.

Komunistai maoistai šiuo atveju solidarizuoja socialistams ir surengė demonstraciją prieš maskvinius komunistus, kaltindami juos, kad jie pradeda praktikuoti dar žiauresnę diktatūrą, nei buvo dešiniųjų laikais.

Maoistai nepalieka ramybėje nei amerikiečių. Lisabonos centre jie užpuolė du marinus ir juos sumušė, šaukdami, jog tie vyrai yra CIA agentai.

Kai komunistai užėmė redakciją, vyr. redaktorius Raul Rego ir kiti du tuo laiku buvo viduje ir atsisakė naujiems šeimininkams užleisti savo kabinetus. Tada jie buvo užrakinti. Pirmiausia redakciją užėmė ten pat dirbę ir sukilę šlavėjai ir spaustuvių darbininkai.

Prie redakcijos rūmų apie du tūkstančiai socialistų demonstrantų, pasipiktinę tokiu pasielgimu, išbuvo visą naktį, nors ir smarkiai lijo. Rūmus saugojo kariuomenės šarvuočiai.

WASHINGTONAS. — Valstybės departamento žiniomis, iš didelio skaičiaus vietnamiečių pabėgėlių tik 160 yra pareiškę norą grįžti namo.

LONDONAS. — Britų spaudos žiniomis, Brežnevas vėl ligoninėj ir intensyviai gydomas. Nuo kokios ligos, niekas nežino, tik spėja, kad nuo vėžio.

Irane nušovė 2 Amerikos karininkus

TEHERANAS. — Du Amerikos karininkai, pulkininkai, karinės misijos nariai, buvo nušauti, jiems vykstant į darbą. Neabejojama, kad tai padarė nelegalios komunistų - marksistų organizacijos nariai. "Žmogžudystė padaryta apgalvotai ir profesionalų", buvo pareikšta Irano policijos žmonių.

Patikslinti skaičiai: žuvo 15 karių

WASHINGTONAS. — Pentagonas paskelbė beveik galutinę versiją apie Mayaguez operaciją: 15 karių žuvo, trys laikomi dingę be žinios, greičiausiai, irgi žuvo. Sužeistų buvo 50, kurių du sunkiai. 13 marinų žuvo, kai jų helikopteris nukrito į jūrą, vienas žuvo kitame helikoptery ir vienas buvo nušautas saloje.

Beirute vėl šaudosi

BEIRUTAS. — Palestiniečiai šaudosi su libaniečiais. Šaudosi stambiais ginklais, naudoja net mortyrus, kulkosvaidžius. Antradienį dėl šaudymų buvo ištuštėjusios net gatvės. Pirmą dieną užmuštų buvo 4, sužeistų 50.

Prieš mėnesį buvo toks pat susišaudymas tarp palestiniečių ir dešiniųjų libaniečių falangistų. Tada žuvusių buvo 150, o sužeistų 300.

Kuo arabų miestai skiriasi nuo Vakarų? Abu Dhabi prie Persų įlankos

"Pax Romana" kongresas

ROMA. — Nuo balandžio 26 iki gegužės 3 Romoje buvo tarptautinio katalikų intelektualų sąjūdžio "Pax Romana" 22-oji visuotinė asamblėja. Asamblėjoje tema buvo: "Ką krikščionys galvoja apie dabartinę bendruomenių krizę?". Dalyvavo dau giau kaip du šimtai delegatų iš 45 kraštų.

Pax Romana pasaulinis sąjūdis apima visų tautų ir rasių katalikus studentus ir aukštąjį mokslą baigusius intelektualus. Jo tikslas — spręsti laiko keliamas problemas, ieškant joms deramo sprendimo krikščioniškųjų principų šviesoje; skleisti krikščioniškąją mintį ir dvasią universitetinėje ir profesinėje aplinkoje; atstovauti katalikams studentams ir intelektualams tarptautiniame bendravime.

Lietuviai ateitininkai Pax Romana sąjūdyje dalyvauja nuo 1925 metų. Pažymėtina, kad 1959 metais sąjūdžio pirmininku buvo išrinktas lietuvis dr. Vytautas Vygantas. Šias pareigas jis ėjo septynerius metus, buvo perrinktas keturis kartus.

ALBUQUERQUE, N. M. — Barbara Pepper, negalėdama pakęsti, kad jos gatvė pilna butelių ir popierių, pradėjo šluoti ne tik prie savo namų, bet ir ne jai priklausančius šaligatvius. Buvo suimta ir birželio 5 bus teisiama "už netvarkingą elgesį".

NEW YORKAS BANKRUTUOJA

NEW YORK. — New Yorko miestas bankrutuoja! Meras Beame sako, jog jau birželio mėnesį neturės kuo išmokėti sąskaitų ir algų. Prašė 2 bil. dolerių pagalbos iš federalinio iždo, bet Fordas prašymą atmetė. Beviltiškai prašė paskolos iš trijų didžiausių miesto bankų, bet ir tie nenori daugiau skolinti. Miestas įsiskolinęs jau 14 bilijonų dolerių ir jų negali grąžinti, kai šių metų biudžete numatomas deficitas bus 120 mil. dolerių, o kitais, nujaučiama, bus dar blogiau — 640 mil. dolerių. Atsisakė miestui padėti ir New Yorko valstija, patardama sumažinti biudžetą.

Miestui būtinai reikalinga nors 1.5 bil. dolerių. Jeigu negaus, reikės sumažinti persona, lą, atleisti 35.000. Blogiausia, kad tai palies policiją, gaisrininkus, uždarys 4 ligoninės, studentų skaičių miesto universitete, kur mokslas nemokamas, sumažins 22.000.

Beame kaltina buvusius miesto šeimininkus, labiausiai John Lindsay, kad jie nesugebėjo pasakyti "ne" visiems, kurie prašė algų pakėlimo ir privilegijų. O jų buvo daug: tarnautojai gaudavo didesnius atlyginimus, nei privačiose kompanijose ir po 20 metų galėjo išeiti į pensiją su puse algos. Šiais metais vien pensijoms išmokėti reikia 900 mil. dolerių. Susisiekimas autobusais ir traukiniais, palyginus su kitais miestais, yra vienas pigiausių — 35 centai, bet mažai kas žino, kad miestas prie to turi pridėti 73 centus.

Kad gautų daugiau pajamų, miestas pradėjo didinti verslo mokesčius. Įmonės ir įstaigos tada pradėjo kraustytis į užmiesčius, gyventojų mažėti. Dėl to visko Beame kaltina respublikonus. Bet jis pats miesto valdžioje buvo 20 metų, tvarkė kaip tik finansus, o norėdamas būti meru, buvo pažadėjęs viską, daugiau, negu galima padaryti.

Laikraščiai, rašydami apie tas bėdas, prieina išvadų, jog New Yorkas turės kreiptis į teismą, kad pripažintų bankrutuojančiu. Tada negalios ir visi sudaryti su unijomis kontraktai, bus galima naujus sudaryti. Iki to laiko bus ir nemalonumų: negavę atlyginimų darbininkai streikuos, gali sustoti judėjimas ir dar daugiau ištiks bėdų.

KALENDORIUS

Gegužės 22: šv. Kostas, šv. Julija, šv. Rita, Eimantas, Aldona.

Gegužės 23: šv. Dezideriius, šv. Merkurija, Gertautas, Tautvyda.

Saulė teka 5:26, leidžias 8:09.

ORAS

Dalinai saulėta, vėsiau, apie 80 laipsnių.

DAINAVA RUOŠIASI NAUJAM SEZONUI

Su atgimusia gamta, kasmet atgyja ir Dainavos stovyklavietė. Tačiau prieš pradedant sezoną Dainavos administracijai ir talkininkams reikia padaryti nemažai remonto, dažymo, valymo ir kitų darbų.

Gegužės 8 d. Damušių namuose įvyko pasitarimas Dainavos reikalu, kuriame pranešimus padarė Dainavos valdybos pirm. dr. Adolfas Damušis, stovyklavietės adminstratorė Jadvyga Damušienė ir buhalteris dr. Vladas Bublys referavo ateinančio sezono biudžetą. Be to, pasitarime dalyvavo valdybos nariai bei talkininkai: V. Reg. Pikūnienė, Juozas Rutkauskas, Algis Nakas, Vitas Sirgedas, Marytė ir Vytas Petruliai, Elvyra ir Jurgis Idzeliai, spaudai atstovavo Alfonsas Nakas ir Vladas Selenis.

Buhalteris V. Bublys buvo sudaręs ateinančio sezono biudžetą, kuris su nežymiais pakeitimais buvo priimtas. Už stovyklavimą numatoma gauti pajamų 13,000 dol. (1974 — 12,000), numatoma šią poziciją padidinti lyginant su praėjusiais metais, nes tik viena savaitė šią vasarą stovyklavietėje liko neužimta. Viso pajamų numatoma gauti 19,200 dol. Viso išlaidų numatoma 19,500 dol. Nuostolio nebus, numatoma gauti apie 2,000 aukų. Taip pat buvo pabrėžta, jog iš administracijos niekas jokio atlyginimo negauna ir dauguma dirbančiųjų taip pat savo laiką Dainavai aukoja nemokamai.

Administratorė Jadvyga Damušienė pranešė kokie darbai jau pradėti ir kiek dar jų reikia padaryti. Reikia išplauti ir išvaksuoti visų pastatų grindis, lovas reikia išgriauti ir vėl sustatyti kitose patalpose. Tualetų valymas ir patikrinimas ją veikimo, dušų sienų plovimas ir užuolaidų skalbimas. Daug dažymo darbų, primiausia būtinai reikia dažyti valgyklą. Po žiemos reikia išvalyti ir išplauti visus virtuvės virimo įrengimus ir indus. Prie ežero reikia privežti smėlio pagerinant paplūdymio vietą.

Valdybos pirm. dr. A. Damušis savo pranešime ypatingai pažymėjo, jog Dainavos nuosavybė nepasikeitė ir priklauso specialiai tam tikslui sukurtai organizacijai "Lithuanian American Roman Catholic Federation Youth Camp. Michigano valstijos įstaigose įregistruota kaip nepelninė organizacija. Dainava yra valdoma stovyklos tarybos 13 narių: 7 yra skirti katalikiškų organizacijų ir 6 renkami rėmėjų susirinkimuose. Tarybos pirm. yra kun. Viktoras Dabušis.

Naujos jaunimo stovyklos išlaidos priešgaisrinės taisyklės pareikalaus nemažai lėšų ir iš Dainavos. Visuose kambariuose turi būti įrengti priešgaisriniai skambučiai, vandens šildymo ir krosnių patalpos turi būti įzoliotos ir įrengtos specialios priešgaisrinės durys, visi šildymo takai privalo turėti automatiškus vožtuvus, durims reikia įdėti specialius užraktus, kurie lengvai atsidaro iš vidaus. Miegamose patalpose turi būti budintis asmuo nuo 10 val. vakaro iki 7 val. ryto. Priešgaisriniai įrengimai Dainavai kainuos nuo 4 iki 5,000 dol

Vasaros sezonui sudarytas personalas: Raudonojo kryžiaus instruktorius Juozas Kazlauskas, vandens instruktorius Algis Nakas, slaugė Cecilija Balsienė, stovyklos šeimininkė Aldona Palūnienė, vandens sargai bei švaros prižiūrėtojai — Andrius Palūnas, Tomas Palūnas ir Eligijus Lelis.

Įvažiavimo mokestis paliekamas tas pats: asmeniui 1 dol., moksleiviams 50 centų. Dainavos administarcija pageidauja, kad šeimos įsigytų sezoninius bilietus, kurių kaina paliekama ta pati — 25 dol.

Šiam pasitarimui pirmininkavo dr. A. Damušis. Tarybos posėdis kviečiamas gegužės 25 d. Dainavoje. Tą pat savaitgalį įvyks Dainavos sezono oficialus atidarymas. Tai bus kapų puošimo savaitgalis, todėl bus galima gauti nakvynių. Tą savaitgalį administracija numato suruošti pramogų jauniems ir seniems, pav. bus linksmavakaris. Detroito ir Windsoro visuomenė kviečiama gausiai sezono atidaryme dalyvauti.

Vl. Selenis

Vysk. M. Valančiaus minėjime Detroite gegužės 4 d. meninę programą atlieka moterų ansamblis, vad. muz. St. Sližio. Nuotr. J. Gaižučio

Chicagos vyčiai laukia naujų narių ir myli kiekvieną atėjusį. Nuotraukoje (iš k.): Illinois-Indianos apygardos pirmininkas Algirdas Brazis, ponia Brazienė, vyčių choro narys Petras Gagle, 112 kuopos parengimų pirmininkė Julija Zakarkienė, svečias dr. F. Kaunas. Nuotr. V. Noreikos

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

Motinos dienos minėjimas, ruoštas LB Detroito apylinkės valdybos kartu su LKM Sąjungos 54 kuopa, sutraukė daug dalyvių. Tik gaila, kad vieni pirma norėjo valgyti, o kiti išklausyti minėjimo ir kai kam pritrūko kantrybės. Turėsime pamoką ateičiai, kad vienu šūviu retai kada gali du kiškius nušauti. Vaišėms vadovavo M. Kasevičienė, o minėjimo programai — M. Alkevičiūtė. Įdomią paskaitą, pateikdama naujų minčių, paskaitė viešnia iš Chicagos — studentė D. Kojelytė. Meninę programą atliko LB Žiburio lituanistinės mokyklos auklėtiniai: darželis — vadovaujami mokytojos Emilijos Kutkienės, pirmi skyriaus mokiniai — paruošti mok. Jadvygos Damušienės, penkto ir šešto sk. auklėtiniai — vadovaujami mok. Aidos Smalinskaitės, pašoko porą šokių, mokyklos choras, vadovaujamas mok. Prano Zarankos, padainavo penketą dainų. Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Lietuviškas Watergate Detroite. Grupė asmenų, prieš kiek laiko kėlę antros apylinkės steigimo klausimą, gavę iš Krašto valdybos leidimą ją steigti tuo nepasitenkino ir šiomis dienomis LB apylinkės valdyba yra gavusi peticiją su 34 parašais, kurioje remiantis JAV LB Įstatų 81 Str. prašoma sušaukti specialų apylinkės susirinkimą. Vienas iš siūlomų klausimų — nepasitikėjimo pareiškimas LB Detroito apylinkės pirmininkui Jonui Urbonui. Tam ir kitiems klausimams apspręsti gegužės 22 d. 7 val. v. Kultūros centre šaukiamas — valdybos posėdis.

Pabaltiečių komiteto posėdis, kuriame lietuviai atstovaujami LB atstovų: L. Stonio, V. Sirgėdo ir J. Urbono, gegužės 9 d. vėl turėjo posėdį, kuriame buvo aptarta birželio tremimų minėjimo detalės, laiškų rašymo akcija dėl Pabaltijo okupacijos nepripažinimo, proklamacijų paruošimas ir gavimas iš Mich. gubernatoriaus ir Detroito ir Southfieldo merų. Birželio trėmimų minėjimas vyks Kultūros centre, birželio 15 d. 12:15 val. Pabaltiečių komitetui šiemet vadovauja estai.

J.U.

ŽIBURIO MOKYKLOS UŽBAIGIMAS — SPORTO POPIETĖ

Jau kelinti metai kai sporto klubas 'Kovas' praveda sporto popietę mokslo metų užbaigimo proga. Šiais metais, pasitaikius šiltai ir saulėtai dienai, visi ėjome į lauką. Po kelių minučių stumdymosi ir lakstymo, bei šūkavimo, susitvarkėme amžių grupėmis, ir pradėjome varžybas.

Prie starto linijos išsirikiavo patys mažieji —"darželininkai," ir jaunesnieji svečiai. Bėgimą strėlės greitumu laimėjo I Karigaila Petrusevičius, II Lenytė Wilkams, III Renata Ratnikaitė.

Sekančioje klasėje greičiausi bėgikai: I Vytas Rugienius, II Algis Janušis, III Marius Gražulis

Truputį vyresniųjų klasėje:V I. Gina Rugieniūtė, II Ingrida Rackaitė, III Nata Zarankaitė. Taip greitai bėgo kad vos buvo bėgdamos matyti.

Vyresniųjų klasių bėgikės I Rūta Kūraitė, II Rasa Orentaitė, III Audra Baužaitė. Nedaug ką lėčiau atbėgo už greituosius vyrukus I Paulius Jurgutis, II Linas Orentas, III Paulius Žalkauskas. Dabar visiems .sismaginus, buvo pravesta kiek juokingesnės varžybos. Visi dalyviai gavo po balioną. Balioną įsidėjus tarp kojų turėjo bandyti bėgti, žinoma jo nesusporgdinant.

Laimėtojai šių "varžybų:"
I-ų vietų: Karigaila Petrusevičius,

(Nukelta į 4 pusl.)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLDWIDE DAILY
4545 WEST 63rd ST., CHICAGO, ILL. 60629 Tel. LU 5-9500

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily, except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: $25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. $23.00. Canada $25.00. Foreign Countries — $26.00.

Chicago, Cook, Ill.	$25.00	$15.00	$10.00	$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis	16.00	8.50	—	—

● Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

● Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8007 W. 83 Pl., Justice, Ill 599-0500
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val.: pirmad., antrad. ir ketvirtad 6 iki 7:30 val. vakaro.
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso telf. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet. antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1—4 ir 7—9; antrad. ir penktad. 10—4, Šeštad. 10—3 val.

Ofs. tel. 735-4477 Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telef. PR 8-2220
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
V A I K Ų L I G O S
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo1 iki 4 val.

Afs PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS
489-4441 — LO 1-4605
jei neatsiliepia 561-1010
ODOS LIGOS — CHIRURGJA
O f i s a i
Ofisai: 2403 W. NORTH AVENUE
5214 N. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad ir šeštad. tik susitarus.

DR. TERESE KAZLAUSKAS
VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
9755 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 349-0687

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 ir 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. šeštad 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telef. RE 7-1168
Rezid. telef. 239-2919

Ofiso HE 4-1818. Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave., kampas)
Val.: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 3 iki 7 val. p. p.
Tik susitarus

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
(Kalba lietuviškai)
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antrad. nuo 1-4 popiet ir ketv. nuo 5-7 vakare
Ofiso tel. 776-2880; rez. 449-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RE 5-4410
Rezid. GR 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 iki 8 val. v. antr. ir penkt. nuo 1-3 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1228
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 val. popiet ir kitu laiku pagal susitarimą.

Ofiso tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antrad., ketv. ir penktad. 2-5 ir 6-7 — Iš anksto susitarus

Tel.. Ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad., pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141; namų 652-4159
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val.: pirm. antr., ketv. 2-5 ir 6-8, penktad 2-5, šešt. pagal susitarimą

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629 Telefonas FR 6-6489

VYČIŲ REZOLIUCIJA

112 kuopos Lietuvos Reikalų komiteto pirmininkas Albertas Zakarka suruošė rezoliuciją ir pateikė Illinois — Indianos apygardos kovo mėnesio susirinkimui. Ji buvo priimta, apygardos pirmininko Algirdo Brazio pasirašyta ir pasiųsta prezidentui Gerald Fordui, kongresmanui Derwinskiui, "Chicago Tribune" bendradarbiui Bill Andersonui, Illinois valstijos senatoriams ir keliems kitiems žymiems senatoriams. Rezoliucijos turinys buvo šitoks:

"Lietuvos Vyčių organizacija, susirinkusi į Illinois — Indianos apygardos kuopų atstovų suvažiavimą 1975 m. kovo 27-tą d., vien balsiai pasmerkia prezidento Fordo Saugumo Tarybos slaptus pasiruošimus legalizuoti Sovietų įvykdytą Lietuvos ir Estijos prisijungimą ir tos pačios Saugumo Tarybos uždėtą cenzūrą prezidento Fordo ir Pabaltijo kraštų laisvės klausimo kėlėjų fotografijoms.

Lietuvos Vyčių organizacijos Illinois — Indianos apygarda pareiškia, kad ji remia Jungtinių Valstybių prezidentą Gerald R. Fordą, kad pasitiki juo kaipo konstitucine mūsų valdžios galva, ir prašo pasipriešinti Valstybės Sekretoriaus Kissingerio nedoriems ir Amerikai netinkantiems detantės siekimo būdams.

Lietuvos Vyčių organizacijos Illinois — Indianos apygarda reiškia giliausią padėką didžiai gerbiamam JAV-bėų kongresmanui Edward J. Derwinskiui, žurnalistui p. Bill Andersonui ir "Chicago Tribune" laikraščiui, už atidengimą plano legalizuoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sovietų Sąjungą."

T.

MOTINAI

Daugelis iš mūsų esame ne čia Amerikoje gimę, o atbėgę iš tėvynės, kai priešai ją užplūdo. Ir daugelis iš mūsų bėgdami palikome savo Mamą. Tikėjome greitai grįžti, susitikti, papasakoti apie bėgimą, apie gyvenimą pabėgėlių stovyklose, ir apie ilgesį Mamai. Deja, nebegrįžome. Su laiku ir patys tėvais ir mamomis pasidarėme. Ir iškeliavome dar toliau, naujos tėvynės savo vaikams ieškoti.

Iškeliavome toli nuo Mamos. Ji, pasilikusi tėvynėje, daug kentėjo, iš namų išvaryta buvo, likusius savo vaikus į Sibirą išlydėjo ir ašaromis jų takus aplaistė. Ir mirė, laisvės dienos nepamačiusi.

Kokia Tu nelaiminga, Mama! Žiaurūs žmonės Tavo lizdelį išdraskė.

Aplankysime Tavo kapą, meilės ir padėkos ašaromis aplaistysime ji, mintimis ir širdimi Benjamino Gigli "Mamą" Tau padainuosim.

Bet, kada tas bus? Kada galėsime laisvai prie Tavo kapo nuvažiuoti? Kada Lietuva vėl laisva bus?

E. P.

VYČIAI DALYVAVO PAGERBIME

Gegužės 4-tą Pakšto salėje Chicagoje buvo suruoštas pagerbimas kultūrininkui, politikui ir visuomenininkui kun. Adolfui Stašiui, jo 70 m. amžiaus proga. Šiemet buvo jis pagrindiniu kalbėtoju pas Chicagos vyčius, Šv. Kazimiero šventėje. Pasakyta kalba sužavėjo vyčius, pasidarė jis artimas mūsų organizacijai, todėl vyčiai taip gausiai dalyvavo jo pagerbime. Dalyvavo Lietuvos Generalinė konsulė Juzė Daužvardienė, dr. Leonas Kriaučeliūnas, Jonas Evans, Albertas ir Julija Zakarkos, Andrius ir Dolores Juknai, Emilija ir Aleksandras Pakalniškiai, Estelle Rogers, Petras Gagle, Doloresa Vainauskaitė ir daug kitų vyčių. Su džiaugsmu laukia jie kun. Adolfą Stašį įsijungiant į vyčių organizacijos eiles.

E.P.

PASILINKSMINIMAS CHICAGOJE

112 kuopos pietūs su vaidinimu ir šokiais bus gegužės 24 d., Sabre Room, Chicagoje. Pradžia 7:30 vakaro. Norį dalyvauti turi paskambinti Julijai HE 4—7785.

Naujų narių verbavimas vyksta pilnu tempu. Liepos 4 d. bus paskelbta, kiek padidėjo Chicagos vyčių šeima.

MONTEREY HOUSE MOTEL
(pusiaukelėj tarp Miami ir Palm Beach).
Praleiskite vasaros atostogas pietinėje Floridoje. 5 akrai tiesiai prie Atlanto. Kiekvienas kambarys ar butas turi atskirą virtuvę. 60 kambarių, 2 dideli šildomi baseinai, spalvotos televizijos. Žymiai papigintos kainos nuo balandžio 15 d. Savininkė — Danutė Lintermozienė, Monterey House Motel, 1167 A-1-A, Hillsboro Beach, Pompano Beach, Fla. 33062. Tel. 305-427-2323.

Š. m. gegužės 25 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo Centro Salėje Lietuvos Kankinių Koplyčios Vatikane ir Šiluvos Koplyčios Washingtone

DARBŲ IŠKILMINGAS UŽBAIGIMAS

12 v.: Šv. Mišias atnašauja Vysk. V. Brizgys už visus lietuvius, gieda Jaunimo Centro Choras "Audra"

AUKOTOJŲ KNYGŲ ORIGINALŲ PRISTATYMAS

Garsinė - spalvota Filma iš dedikacijos iškilmių Romoje su Šv. Tėvu

Kviečiami visi. Įėjimas laisvas. Atskirų kvietimų nebus siunčiama.

L. K. K. Komitetas

FRANK'S TV and RADIO, INC.
3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Savųjų ir svetimųjų

TYLOS SUOKALBIS

Lietuviai ir iš viso mažosios tautos yra patyrę ne kartą pasaulio veidmainiškumą. Kada Jungtinėse Tautose kovojama už kokio nors krašto laisvę, niekas neužsimena apie pavergtas Baltijos tautas. Tiesa, kai kurie laikraščiai išdrįsta prasitarti, kad, kalbėdamas apie detente, Brežnevas tegu parodo pavyzdį ir leidžia Baltijos ir kitoms tautoms apsispręsti, bet tokių pareiškimų nėra apstu.

Vietnamo tragedija tam tikra prasme gal padės atverti akis Baltijos ir kitų pavergtų tautų atžvilgiu, bet šiaip tai pasaulyje egzistuoja tylos sąmokslas. Tokio tylėjimo apstu viso pasaulio spaudoje. Tyli diplomatai ir mokslo žmonės, tyli liberalai ir Bažnyčios atstovai, tyli humanistai ir laisvės bei teisingumo skelbėjai. Tylos suokalbis krinta ant sąžinės visų, kurie teisingumą, laisvės supratimą ir teisę kurti savąją kultūrą rezervuoja tik sau, užmiršdami, kad to paties turi reikalauti ir savo artimui. Kas nereikalauja laisvės kiekvienam, tas nėra vertas pats būti laisvas. Bet tokiu tylos sąmokslu prieš Baltijos tautas nusižengiame ir mes patys.

*

Tylos sąmokslas nėra tik vienų amerikiečių ar kitų tautų išrastas reikalas. Prie tylos prisideda ir lietuviai. Jeigu amerikiečiai ar kitų tautų žmonės nesidomi pavergtaisiais, žudomais ar kankinamais, tai dar gali būti suprantama, nes toj vergijoj kenčia ne jų tautiečiai. Bet tylos sąmokslo nevengia ir tie, kurie yra persekiojamųjų liudininkai. Nuvažiuoja lietuviai į Lietuvą ir nemato okupacijos, lyg mokslininkų ir literatų persekiojimas būtų koks nors buržuazinis išmislas, lyg nieko nebūtų girdėję kad ir apie kalbininko Kazlausko likimą. Ir retas kuris grįžęs pasako, kad nėra kūrybinės laisvės, kad yra formali dvasinė ir fizinė vergija, kad neduodama nei rašto, nei druko. Atrodo, kad tas, kas rašoma Lietuvos Bažnyčios kronikose, yra tik šiaip kokia nekenksminga ir Lietuvos gyventojų neliečianti beletristika.

Suprantama, ne visi gali ką pastebėjo sugrįžę į laisvę skelbti, ne visi ten vergiją ir pastebėjo, nes kai kurie težiūri tik į savo vidų ir tesiekia pramogų ir įspūdžių, o ne tiesos. Kiti gali nieko ir nematyti, bet kiti priespaudą ir pamatę steengiasi to neužsiminti. Juk tie studentai, kurie buvo nuvažiavę vienais ar kitais metais į pavergtą Lietuvą studijuoti, galėjo matyti ir rusinimą, ir ateistinį švietimą, ir, pagaliau, kad neleidžiama jokia iš Vakarų lietuviškoji ir ne lietuviškoji literatūra. Priešingai, net buvo spaudoje pareiškimų, kad ten nėra taip blogai. Tiesa, ir išimčių. Viena tokių yra paskelbti š. m. "Ateities" trečiam numery pasikalbėjimai su okupuotą Lietuvą lankiusiais studentais, kurie, neskelbdami savo pavardžių, atviriau pasisakė, kad okupacija yra okupacija. Bet daugelis prisideda prie to vadinamo tylos sąmokslo, nieko neužsimindami apie okupacijas, prievartas, persekiojimus ir kalinimus, lyg Sovietų Sąjungoj nebebūtų diktatūros.

*

Yra gera, kad ateina nauji liudininkai, ateina nauji žmonės, ištrūkę iš vergijos, ir jų dauguma jaučia pareigą šaukti, neprisidėti prie tylos sąmokslo. Tokie yra anksčiau ar vėliau ištrūkusieji iš Sibiro, kaip Rūkienė, Armonienė, Juciūtė, B. Butkus, Tautvaišienė, Jurašai ar S. Kudirka. Jų atsiminimai, pareiškimai, jų kalbos ir paskaitos kaip tik padeda tą tylos sąmokslą skaldyti, kaip tik atskleidžia, kad pavergtoje Lietuvoje tebėra vergija, tebėra diktatūra, tebėra žmogaus ir visų laisvių persekiojimas. Ir šie paskutinieji, ištrūkę iš vergijos, yra tikrieji liudininkai, nepaisant ar jie lietuviai, ar rusai, kaip Solženicynas, ar žydų kilmės rašytojas Josmanas, kurio atsiminimus dabar spausdiname "Draugo" atkarpoje. Visi jie kaip tik prisideda prie to tylos suokalbio net ir lietuviškame pasaulyje sprogdinimo.

Jeigu daugeliui buvo žinoma, kaip pavergtuose kraštuose okupantas tvarkosi ekonominėj plotmėj, tai dabar daugeliui J. Jurašas ir jo žmona atskleidė, kaip okupantas elgiasi kultūrinėje srityje. Visi, kurie teigia, kad ir pavergtoj Lietuvoj žmonės gyvena ir kuria, gali pasiskaityti jų liudijimus, kad pajustų realiosios tikrovės pulsą. Tie naujieji liudininkai prisideda prie okupanto juodų darbų atskleidimo, pasisako prieš tylą, viešpataujančią dėl vadinamo nepatogumo ar dėl baimės.

*

Yra ir tokių, kurie, apsilankę pavergtoj Lietuvoj, ne tik nieko neužsimena apie tai, ką liudija anksčiau minėti Sibiro kankiniai ar kultūrininkai, kaip Jurašai, bet, priešingai, dar skelbia daugiau ar mažiau komunistinei prievartai palankius pasisakymus. Tokių pasisakymų yra buvę "Gimtajame Krašte", ir jie iš esmės visi buvo Lietuvos reikalui kenksmingi. Tai gali suprasti kiekvienas, nes pareiškimų, kurie nėra palankūs režimui, komunistai nespausdina.

Buvo ir tokių, kurie savo varganus raštelius nusiuntė okupuotos Lietuvos laikraščiams, pridėdami lydraščius, kuriuos laikraščiai mielai išspausdino, lyg pademonstruodami, kad, štai, Vakaruose yra suprantančių komunizmo kultūrinius užmojus.

Prieš kiek laiko "Cicero Life" laikrašty buvo išspausdintas raštas, kad, esą, Lietuva nėra pavergta. Tą šmeižtą atrėmė laiškais paskiri asmenys ar organizacijų atstovai, tarp jų ir Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė. Tenka pasakyti, kad tokio turinio šmeižikiškų raštų, kaip "Cicero Life", pasitaiko ir minėtame "Gimtajame Krašte", "Nemuno Krašte" ir "Vienybėje", nekalbant jau apie "Vilnį". Atrodo, kad tokiam šmeižikiškam laiškui parašyti nereikėjo amerikiečio, jį galėjo parašyti ir lietuvis. Tokie laiškai negarsina Lietuvos, jie tik pateisina okupaciją ir pasunkina kovą prieš okupantą.

Nuolat mes kalbame apie svetimųjų tylos suokalbį prieš mus ir mūsų pavergtą tėvynę, bet prie tylos suokalbio neprisidėkime ir mes patys, nes rėksmas šiuo metu tėra tik vienintelė prieš okupantą kovos priemonė.

Al. B.

Spaudoj ir gyvenime

"ENCYCLOPEDIA BRITANNICA" IR MES

"Pasaulio Lietuvio" balandžio mėn. nmery PLB speciali komisija "Encyclopedia Britannica" reikalams rašo: "Encyclopedia Britannica" savo staipsnio "Lithuanian Soviet Socialist Republic" susilaukė mūsų publikos dėmesio, susirūpinimo ir reakcijos. PLB šiam klausimui įsteigė specialią komisiją. Čia kaip tik ir norime supažindinti visuomenę su šiuo klausimu.

Pati problema yra gana paprasta. Enciklopedijos straipsnyje padaryta daug rašybos klaidų. Vietovės, lietuviškos pavardės transliteruotos iš rusų kalbos, yra sunkiai beatpažįstamos. Vietoj Mažeikiai pvz. rašoma Mazheykyay, vietoje Mieželaitis — Mezhelaytis ir t. t. Dėl straipsnio vertimo iš rusų kalbos susidaro įspūdis, jog lietuvių kūriniai yra rašomi rusų kalba. Baltušio Parduotos vasaros pasidarė Prodannye gody (Sold Years) ir pan. Lietuviškos liaudies dainos, kurios jau nuo Liudviko Rėzos laikų įsipilietino tarptautinėje literatūroje savo lietuviškų pavadinimu dainos, Encyclopedia Britannica puslapiuose pasidarė dayni. Tokių klaidų galima betgi priskaičiuoti daugiau kaip 40. Reikia pastebėti, kad to neatsitiko nei kituose Lietuvą liečiančiuose straipsniuose, nei lygiagrečiuose straipsniuose apie Latvijos ir Estijos socialistines respublikas. Greta to straipsnyje juntama aiški tendencija įtikinėti skaitytoją apie sovietiniais metais pasiektą pažangą. Tai yra sovietinis rašymo būdas, vakariečiui skaitytojui rėžiąs ausį. Straipsnio gale skyreliai apie valdymosi formą, konstituciją, socialines sąlygas jau turi stipresnį propagandinį toną su aiškia tendencija iškraipyti tiesą. Remiantis konstitucija, pabrėžiama demokratinė valdymosi sistema per rinktinius organus, komunistų partijos vaidmuo menkinamas, darbininkų profsąjungų vaidmuo keliamas. Nuosavybė komunalinė, ne valstybinė. Visiškai neinformuotas skaitytojas susidarytų labai neteisingą politinio ir socialinio gyvenimo vaizdą. Greta tokio realybės iškraipymo straipsnyje taip pat neišnaudota proga parodyti ypač meninius ir mokslinius pasiekimus.

Kyla klausimas, kaip tai atsitiko su tokia svarbia enciklopedija kaip "Britannica", kuri visų priimta kaip pats svarbiausias šios rūšies veikalas angliškai kalbančiame pasaulyje. Jos redaktorių vaizduotėje ši reikšmė yra dar pakelta keleta laipsnių aukščiau, ypač ryšium su paskutine laida, kurios tėvai Robert Hutchins ir Mortimer J. Adler pakeistoje Britannicos struktūroje mato enciklopedijos pakeitimą iš informacijos katalogo į lavinimosi instrumentą. Pagal Robert Hutchins ši naujoji laida — tai vienas iš pačių didžiausių intelektualinių įnašų modernaus žmogaus istorijoje. Enciklopedijos vadovybė, pagauta tokio didybės impulso, taip pat nusprendė, jog šis veikalas nėra vien tik amerikiečių leidinys, nėra net vien angliškai kalbančios pasaulio dalies enciklopedija, bet priklauso visai žmonijai. Be abejo, ją tur būt, galima rasti visur pasaulyje didesnių universitetų bibliotekose, deja, kai kur po raktu. Šitaip suprasdama savo išpūstą misiją, nutarė sumažinti amerikiečių bendradarbių skaičių iki maždaug 50 proc. ir, kur įmanoma, papildyti ji įvairių kitų kraštų ir tautybių atstovais. Jie labai didžiuojasi, kad straipsnį apie atominę energiją paruošė rusas mokslininkas. Taip pat buvo nuspręsta visoms sovietinėms respublikoms duoti po atskirą straipsnį, užuot informaciją apie jas dėjus bendrame straipsnyje apie Sovietų Sąjungą. Šių straipsnių bendras planas, atrodo, buvo parengtas paties redaktoriaus Warren E. Preece ir jiems autoriai rasti asmenys, gyveną tose respublikose. Šiame plane buvo tokie straipsniai kaip administracija ir socialinė padėtis, konstitucinis ir politinis pagrindas, darbininkų unijų vaidmuo. Daugumui asmenų, bent kiek pažįstančių Sovietų Sąjungą, atrodytų, jog tikėtis objektyvios nuomonės jautriais politiniais klausimais būtų daugiau nei naivu. "Britannica" gal ir nebuvo tokia naivi, bet noras turėti bendradarbių iš viso pasaulio karštų, staigus išsiplėtimas nuo 30 iki 360 redaktorių, paties vyriausio redaktoriaus Warren E. Preece savotiška asmenybė — visa tai gal ir sudarė tas sąlygas, dėl kurių "Britannnica" nusižengė paprastam objektyvumui, kurio paiso daug menkesnės vertės leidiniai.

"Encyclopedia Britannica" puikiai supranta, kad ji yra atsidūrusi nemalonioje padėtyje, ir, be abejo, darys pakeitimus sekančiuose leidiniuose. Jie kartojami visą laiką, ir nėra reikalo laukti nei papildomų tomų, nei naujos laidos.

Mūsų visuomenės reakcija buvo juntama. Paties redaktoriaus Warren E. Preece žodžiais, jis pirmą kartą savo gyvenime yra susidūręs su tokiu spaudimu. Tas spaudimas tačiau nevisada buvo gerai apgalvotas. Dageliu atvejų pačiam redaktoriui buvo aišku, kad žmonės rašė protesto laiškus, net nepasistengę pasiskaityti pačios enciklopedijos. Argumentacija, kad JAV vyriausybė nepripažįsta tokio politinio vieneto, kaip Lietuvos TSR, ir dėl to jam negali būti vietos enciklopedijoje ne silpnina, bet stiprina redaktoriaus poziciją savo bendradarbių tarpe. Reakcija, pasireiškianti mūsų lietuviškų jausmų įžeidimu, taip pat netarnauja mūsų tikslui. "Encyclopedia Britannica" paskirtis yra informuoti publiką, ir argumentai turėtų būti atremti į tą tašką, jog "Britaninnica" yra nusikaltusi savo pagrindinėje misijoje teikti teisingą informaciją.

Karšti ir šalti skersvėjai Britanijoje

Dvikova ir įspėjimai. Wilsono dilema

A. J. STANIUS

Birželio 5 d. britai referendumo keliu turės pasisakyti, ar Britanija pasiliks Europos Ekonominės bendruomenės nariu, ar turės iš jos pasitraukti. Atrodo paprastas ir nereikšmingas įvykis, liečiąs tik pačią Britaniją. Iš tikrųjų, tai įvykis, kuris turės lemiamos reikšmės dabartinei britų vyriausybei ir visai V. Europai.

Nenuostabu, kad tas referendumas pačioje Britanijoje ir Europoje sukėlė karštus skersvėjus, karštą dvikovą tarp Bendrosios rinkos šalininkų ir jos priešų. Toje dvikovoje dalyvauja ministerių kabineto nariai, parlamentarai, ekonomistai, tautinė spauda. Sunkiausia rolė šitoje dvikovoje teko britų radio korporacijai (BBC), kuri stengiasi išlikti bešališkas referentas, nors yra žinoma, kad visas jo štabas yra Bendrosios rinkos šalininkai.

Įvykių eiga

Ligi šiol štai kas jau yra įvykę. Pirma, britų ministerių kabinetas balsų dauguma nutarė pasilikti Bendrsosios rinkos nariu ir tą savo nutarimą rekomenduoja visai tautai.

Antra, britų parlamentas po trijų dienų debatų, 226 balsų dauguma taip pat pasisakė už pasilikimą Bendrojoje rinkoje.

Šituose dviejuose nutarimuose buvo pasėtos pirmosios nesutarimo sėklos, iš kurių išdygo dvikova tarp paties Wilsono ir jo bendradarbių. Pats pirmasis smūgis Wilsonui teko, kai socialistų partijos parlamento nariai atmetė min. kabineto rekomendaciją, tuo būdu pareikšdami nepasitikėjimą savo šefui. Antras smūgis vyriausybei teko, kai specialiai sušaukta socialistų partijos konferencija, išklausiusi paties Wilsono ir priešų kalbų, nubalsavo santykiu 2-1 už Britanijos išstojimą iš B. rinkos. Partijos konferencija kitaip balsuoti negalėjo, nes joje dalyvavo tik kairysis partijos sparnas.

Bendra nuomonė vyrauja, kad visos tautos balsas bus santykiu 2-1 už pasilikimą Bendrojoje rinkoje. Tik bijoma, kad balsuotojų procentas gali būti toks mažas, jog jis neparodys tikrojo tautos sprendimo. Tada galutinis sprendimas priklausys parlamentui ir jo sprendimas aiškus: Britanija pasilieka Bendrosios rinkos narys.

Čia įvykių raida dar nesibaigia. Socialistų partijos parlamento narių dauguma gali pareikšti Wilsonui pasipriešinimą ir pareikalauti, kad jis ministerio pirm. pareigas perleistų kam kitam. Wilsonas greičiau sutiks skelbti naujo parlamento rinkimus, negu pasitraukti. Rezultatai naujų rinkimų būtų iš anksto aiškūs — laimėtų konservatoriai. Turint tai galvoje, Wilsono priešai turės jam nusilenkti, negu pralaimėti rinkimus.

Šalti įspėjimai

Kai referendumo skersvėjis yra karštas, tai jis kryžiuojasi su labai šaltais skersvėjais. Jie gana komplikuoti ir sudėtingi. Ne tik Bendrosios rinkos, bet ir neutraliosios V. Europos valstybės įspėjo britų vyriausybę ir tautą, kad pasitraukimas iš Bendrosios rinkos bus labai žalingas ne tik britams, bet ir visai V. Europai. Britai už įvežamas iš Bendrosios rinkos kraštų prekes turės mokėti aukštus muitus, o laisvosios rinkos kraštai vargu palankiai sutiktų Britanijos grįžimą į jų šeimą. Visa prekybinė ir ekonominė santvarka turėtų būti naujai perorganizuota.

Kita šalta skersvėjo srovė yra ta, kad Britanijoje infliacija ne tik nesumažėjo, bet britus privedė prie krizės ribos, už kurios jau tikra praraja, kai tuo tarpu Prancūzijoje ir V. Vokietijoje infliacija progresyviai mažėja. Britų valiutos smukimas tarptautinėje rinkoje, bedarbių didėjimas, produkcijos mažėjimas, stoka naujos investacijos į pramonę — visa tai privedė britus beveik prie panikos. Didieji pasaulio bankininkai įspėjo britų vyriausybę, kad ji labai skubiai turi imtis griežtų priemonių, jei nori išvengti tragiškos ekonominės katastrofos.

Bankininkai neatsisako Britanijai padėti, duodami milžinišką paskolą, ir jie duoda tris mėnesius laiko, kad britų vyriausybė parodytų sugebėjimą imtis reikiamų priemonių. Tos priemonės britų vyriausybei tejmanomos šios: padidinti pajamų taksas ir sumažinti viešąsias valstybines išlaidas. Nors ekonominė krizė yra tokioje fazėje, kad negalima nė vienos dienos laukti nesiimant tų priemonių. Wilsonas nenori to daryti prieš referendumą, kad Bendrosios rinkos priešams neduotų naujų propagandos ginklų į rankas. Gegužės 13 dieną Wilsonas per televiziją ir radijo užtikrino tautą, kad po referendumo visi ministerių nuomonių skirtumai turės išnykti ir visi kabineto nariai turės sutartinai dirbti, o jei to nedarys, tai turės iš ministerių posto pasitraukti. Deja, Wilsono užtikrinimas tautos neįtikino, kad jis pajėgs sulipdyti ir kontroliuoti perdaug suskilusią socialistų partijos viršūnę. Kairysis partijos elementas jau per daug įsigalėjęs, kad jį būtų galima taip lengvai su šaknimis išrauti.

Taip britai nuo tų skersvėjų prakaituoja ir šąla, o vaistų kol kas niekas nepasiūlo.

Iš dailininkų Antano Petrikonio ir dr. J. Šalnos kūrinių parodos Detroite, kurią surengė LB apyl. valdyba. Matyti dr. J. Šalna, Irena Sventickaitė, dail. Petrikonis, J. Šalnienė, Vac. Lelis ir L. Petrikonienė. Nuotr. J. Urbono

— **Vakarų Vokietijos** vyskupų konferencija paskyrė daugiau kaip dvidešimt milijonų markių katalikų Misereor organizacijai, besirūpinančiai žmonių pagalba trečiojo pasaulio kraštuose. Didelė šios sumos dalis bus panaudota Vietnamo pabėgėliam sušelpti.

30 METŲ IŠSILAISVINIMO SUKAKTIS

Italijoje buvo švenčiama Išsilaisvinimo diena, kai prieš trisdešimt metų Italijoje pasibaigė antrojo pasaulinio karo veiksmai ir kraštas pradėjo žengti pirmuosius laisvo ir demokratinio gyvenimo žingsnius, pagydydamas karo paliktas baisias moralines ir materialines žaizdas. Šios tautinės šventės proga, pasinaudodami nedarbo diena, tūkstančių žmonių iš visos Italijos atliko maldingą Šventųjų Metų kelionę į Romą. Popiežius Paulius VI maldininkus priėmė švento Petro aikštėje, kur vieną dieną susirinko daugiau kaip penkiasdešimt tūkstančių žmonių. Nuo gegužės pirmos dienos tokios audiencijos švento Petro aikštėje Šventųjų Metų maldininkam vyks reguliariai kas savaitę.

Paulius VI, trumpai priminęs šiandieninės istorinės sukakties reikšmę italų tautai ir pažymėjęs, kad ši sukaktis privalo visada palaikyti žmonėse gyvą prisirišimą prie taikos ir teisingumo idealų, ugdyti atlaidumą bei atsinaujinimo ilgesį, plačiau kalbėjo apie Šventuosius Metus, kaip religinio ir dvasinio atbudimo laikotarpį. Šventieji Metai nėra vien tik Bažnyčios vidaus gyvenimo įvykis, kalbėjo Popiežius. Šventieji Metai gali būti žmogui lemiančiu įvykiu, pakreipiančiu jo dvasinį gyvenimą nauja linkme. Jie sudaro sąlygas giliau pažvelgti į patį save, naujoje šviesoje apsvarstyti savo dvasinę būseną, padeda konkrečiai atsakyti į žmogų kankinančius klausimus: Kas tu esi? Ar tikrai pažįsti save patį? Ko lauki iš savo gyvenimo? Ar esi krikščionis? Ką reiškia būti tikru krikščioniu? Ar supranti krikščionybės reikšmę ir jos paskirtį? Šventieji Metai kviečia krikščionis atbusti, sąmoningai atsakyti į šiuos klausimus, jie padeda mums suprasti, jog esame sukurti pagal Dievo paveikslą.

Sovietinė tikrovė Vilniuje

VILNIEČIO DIENORAŠTIS

ŠALOMAS JOSMANAS

7

— Ne. Valka laukiasi, o tokiais atvejais surašo tuoj pat. Ar ne tiesą sakau, Valka?

— Tiesa. Aš jau seniai domėjausi. Nėščias nuotakas registruoja be eilės.

— O ką aš jums sakiau, — sako Algis, — Kalė ji, kalė ir lieka, viską apie šiuos dalykus žino. Na eikš jau eikš, nesuk savo snukio nuo jaunikio.

Algis apkabino Valką ir pabučiavo. Į lūpas

Greitai jų vestuvės. "Kartu, kartu", — šauksime. Taip, kad kartu. Kartu taip tuoktis. Profsąjungos įsakymas, bijant kalėjimo. O ką padarysi? Negi į kalėjimą sėst? Gal ir pamils Algis Valką. Ir tarps jų tarpe meilė, karti — sovietinė.

Vilnius, 1965 metų vasario 24

Visą mėnesį mūsų pagrindinis užsiėmimas — valyti sandėlį. Gatavos produkcijos dar neužveža, jos dar, atrodo, ir nėra. Leonas buvo teisus: metų pradžioje darbas apmirštą.

Bet sutvarkyti sandėlį turime ne vien dėlto. Esmė tame, kad gamykloje paskelbtas švaros mėnuo. Fabriko kiemą jau aptvarkė, nors dėžės su neišpakuotais žaislais vis dar styro prie tvoros. Įdomu, negi direkcijos nedomina, kad mechanizmai po sniegu surūdys ir neveiks.

— O koks mūsų reikalas? — pasakė Leonas, kai aš jo paklausiau apie tai.

— Ne mano gi, valstybės. Ko turiu savo galvą laužyti? Pakaks mums ir to, kad reikia sandėlį išvalyti.

Ir mes valome sandėlį. Sulaužytas dėžes išmetame, o sveikas tvarkingai sustatome prie sienų. Algis užsikorė į patį viršų ir padavinėja sulankstytas kartonines dėžes. Staiga jis netyčia užkliudė Lenino portretą, ir vadas nulėkė ant grindų.

— Nuvertė, — nusijuokė Algis. — Ką su juo darysime? — parodė jis į portretą, kuris mėtėsi ant grindų. Stiklas buvo išmuštas, o pats portretas juodas nuo purvo.

Leonas paėmė portretą ir sulamdė jį, lyg tualetinio popieriaus skiautę.

— Kitą išrašysiu. Sako prieš Naujus metus gražių Leninų užvežė, jis ten su kepure ir plikės nesimato.

— Jau geriau kokią nuogą bobą pakabintume, o čia vis Leninas ir Leninas — gailėsingai nutęsė Algis.

— Algi, baik, — šūktelėjo Valka. — Tu jau suaugęs, vedęs žmogus.

— Dėlto ir noriu į nuogą bobą pažiūrėti, nes tu jau man kepenyse sėdi.

— Niekis, Algi — nusijuokė Leonas, — pasižiūrėsi dieną į gražų Leniną, o naktį į Valką, cha - cha - cha. Leonas įsisiautėjo:

— Kas tik pažvelgs į jo protingas ir geras vado akis, tuoj pasijus vyru. Tuoj einu pas direktorių — tegu Leninui receptą, tai yra užsakymą išrašo. Pasakysim, kad Valka nepagimdys be Iljičiaus.

Leonas nuėjo parsinešti portreto. Jis grįžo nešinas didžiuliais rėmais, įvyniotais į popierių.

Štai, pirmasis pasaulio gražuolis, — pasakė jis, nuvyniodamas popierių. Portretas iš tiesų buvo geras — turim galvoje, kad rėmai geri — paauksuoti, išraižyti. O Leninas įprastas — su kostiumu ir kepure.

— Kabiname, — pasakė Leonas.

— Kur gi? Nėra vietos, — užprotestavo, — negi negalėjai mažesnio užsakyt.

— O jo nė nereikėjo užsakyti. Direktorius dalina Leninus be pareikalavimų. Tai ne darbo pirštinės. O mažesnio nėra, aš prašiau.

— Štai čia pakabinsime, — parodė Leonas laisvon vieton virš Valkos stalo.

— Na... tokį kūmą gavau, kad šimtą metų jo nematyčiau — jau geriau žydą į kūmus pasikviesiu, negu šitą šėtoną.

Įkalė vinį ir pakabino portretą. Įsitikinęs, kad jis kabo tiesiai, paliko Leniną ramybėje.

— Jau geriau nuogą bobą, vis daugiau naudos, — nenurimsta Algis.

— Ir boba yra, — susigriebė Leonas. — Štai direktorius įsakė pakabinti šiuos plakatus.

— Kur mes juos dėsime —paklausiau, juk viskas užkrauta dėžėmis, nesimatys.

Leonas pasikasė pakaušį, bet po kelių minučių jo veidas prašvito.

— Sugalvojau, pakabinsime ant lentų. Atitempk kopėčias, — pasakė jis man. Aš atnešiau kopėčias.

(Bus daugiau)

Iš motinos dienos minėjimo Detroite. LB Žiburio lituanistinės mokyklos mokiniai, vad. mok. P. Zarankos, atlieka meninę programą. Nuotr. J. Urbono

DETROITO ŽINIOS

(Atkelta iš 2 pusl.)

Danutė Gilvydytė, Manvydas Šepetys, Rūta Kuraitė, Linas Gilvydis.

II-ų vietų: Kristina Raguckaitė, Danutė Petrusevičiūtė, Marius Gražulis, Audra Baužaitė, Arūnas Keblys.

III-ų vietų: Arvydas Merkys, Gina Rugieniūtė, Algis Rudis, Rasa Veselkaitė, Paulius Žalkauskas.

Sekančios varžybos, atbula ranka nešimas "Marble" rutuliuko. Laimingieji: I-ų vietų — Lenytė Williams, Lidija Gilvydytė, Vitas Rugienus, Rima Jankutė, Linas Gilvydis.

II-ų vietų — Viktoras Memėnas, Vida Duobaitė, Linas Udrys, Rūta Kūraitė, Arvydas Pikūnas.

III-ų vietų — Karigaila Petrusevičius, Gailutė Černiauskaitė, Algis Rudis, Audra Baužaitė, Linas Orentas.

Po šių varžybų ėjome į sporto salę. Čia vyko premijų įteikimas ir pasivaišinimas saldainiais. Apdovanoti mokiniai užėmė vietas sekti tinklinio rungtynes. Vienoje komandoje 10 skyriaus mokinių rinktinė: Virgis Kasputis, Vida Nakaitė, Taura Zarankaitė, Kristina Jankutė, Aliukas Lelys, Rita Neverauskaitė ir Dalia Rudytė, o kitoje salės pusėje Žiburio mokyklos mokytojų rinktinė komanda: Saulius Jankauskas, Vida Skiotytė, Aida Smalinskaitė, Lilė Gražulienė, p. Jankauskienė ir Tėvų komiteto atstovė Danutė Jankienė. Salėje skamba šauksmas didžiausias. Tėveliai šiek tiek paploja mokytojam, o visi, Žiburio mokiniai kiek jėgų turėjo šaukė už aukštesniosios mokyklos komandą. Mokytojai nunešė jaunuosius: 15 — 4, (žinoma truputėlį teisėjas mokytojam padėjo).

Nors visuomet linksma paskutinę dieną mokykloje, bet sporto popietės metu dar smagiau.

Irena Sventickaitė

DAR APIE MINĖJIMĄ

Vysk. Mot. Valančiaus minėjimas Detroite praėjo kaip didelis įvykis: buvo daug žmonių, daug mokyklinio jaunimo, daug žurnalistų rašė apie jį, bet mažai tėpaminėta vysk. Valančiaus ir apie jį raštų nuotraukų paroda. Ji buvo gerai parengta ir sugrupuota. Parodą rengė ir prie jos dirbo ilgus vakarus visa grupė žmonių: Algirdas Vaitiekaitis, Jurgis Baublys, Antanas Norus ir Algimantas Gilvydis. Vieni planavo ir daiktus sudėstė genetine tvarka — nuo Valančiaus gimimo iki jo mirties. Raštai sugrupuoti ir išdėstyti taip, kad aiškiai matytume Valančiaus testamentas, kuris visada paliks lietuvių tautai brangus ir naudingas, iškeltas tiek, jog sudarė atrakcijos centrą. Kiti savo meniškais įrašais, paveikslų apipavidalinimu padarė parodą gražią, puošnią, malonią akims.

Kitas minėjimo perlas tai Detroito moterų ansamblis. Jis dai nuoja jau bene penktą kartą. Bet šis paskutinis pasirodymas visais atžvilgiais geriausias.

M. Stonys

ANSAMBLIS PALEISTAS ATOSTOGŲ

Moterų vokalinis ansamblis po dviejų šį pavasarį pasirodymų nutarė daugiau nedaryti repeticijų ir pradėti vėl darbą tik vėlyvą rudenį. Organizacijos, kurios planuoja minėjimams ar parengimams kviesti Moterų ansamblį atlikti meninę programą, turi iš anksto kvietimą pateikti raštu. Pirmenybė visada bus tik toms organizacijoms, kurios laiku pakvies ansamblį raštu ir sutiks su ansamblio narių nustatytomis sąlygomis. Jau yra gauta eilė kvietimų žodžiu ir raštu. Noriu priminti, kad yra svarstomi tik raštu gauti kvietimai.

St. Sl.

PROF. J. PIKŪNAS IŠRINKTAS FAKULTETO DEKANU

Detroitą nudžiugino gera žinia, kad aktyvus lietuviškoje veikloje prof. dr. Justinas Pikūnas išrinktas ir patvirtintas Detroito universiteto psichologijos fakulteto dekanu.

Dr. J. Pikūnas Detroito universitete pradėjo dėstyti nuo 1951 met. kaip instruktorius, vėliau kaip profesorius asistentas, "associate" profesorius, nuo 1961 m. psichologijos profesorius. Nuo 1970 met. yra Psichologijos fakulteto programų direktorius ir tais pačiais metais paskiriamas vaikų psichodiagnostikos centro direktorium.

Dr. J. Pikūnas yra baigęs Vytauto Didžiojo universitetą Kaune, doktoratą iš psichologijos įsigijo Vokietijoje (Muenchene) ir dar po doktorato studijas tęsė Paryžiuje, kur gilinosi psichodiagnostikoje.

Detroito universiteto biuletenis "Psyche" parašė ilgesnį straipsnį apie dr. J. Pikūno paskyrimą "Chairman of the Psychology Department". Ten paduodami visą eilė jo mokslinių darbų, straipsnių tyrinėjimų ir kokių naujų pakeitimų numato padaryti būdamas fakulteto vadovu.

Nepaisant, kad dr. J. Pikūnas daug laiko be profesūros dar skiria moksliniams darbams bei tyrinėjimams, jam dar pakankamai lieka laiko lietuviškai veiklai. Jį visuomet sutiksi mūsų susirinkimuose bei renginiuose. Yra buvęs studentų ateitininkų c. v pirmininku, Pax Romana valdyboje, aktyvus bendruomenininkas nuo pat jos atsiradimo ir buvęs LB apylinkės pirmininkas, pirmininkavęs Baltų komitetui, ateitininkų sendraugių pirmininkas ir ateitininkų federacijos vadas.

Visos jo veiklos trumpame straipsnelyje neįmanoma aprašyti, tačiau reikia pripažinti, kad jis yra vienas iš tų mokslo vyrų, kurie moksliniuose darbuose pasinėrę nepamirštą ir lietuviškos veiklos.

Vl. Selenis

KOMITETAS ČIURLIONIUI PAMINĖTI

Detroito Vysk. Mot. Valančiaus minėjimui rengti komitetas savo paskutiniame posėdyje gegužės 11 d. nutarė neišsiskirstyti, bet imtis darbo ir surengti gerą M. K. Čiurlionio akademiją — minėjimą. Jis numatomas šių metų rudenį. Į tą komitetą įeina šie įvairių Detroito lietuvių organizacijų atstovai: Antanas Musteikis, Jurgis Mikaila, Romas Macionis, Juozas Lesčinskas, Stef. Kaunelienė, muz. Stasys Sližys, Alfa Šukys, Vacys Urbonas, Vladas Selenis, Alfonsas Juška, Antanas Sukauskas, Algirdas Vaitiekaitis ir Martynas Stonys.

M. St.

TRUMPAI

— Pagerbė gubernatorių. Gegužės 15 d. tautybių komitetas suruošė gubernatoriui William G. Milliken pagerbimą, kuriame dalyvavo 250 asmenų iš 20 tautybių. Lietuvius atstovavo 12 įvairių organizacijų atstovų. Gubernatorius lydimas Algio Zaparacko atvyko 1 val, jį sutiko tautybių taryba ir tuoj atskiroje patalpoje įvyko posėdis, kuriame gubernatoriui buvo išdėstytos tautybių problemos. Jam buvo pasakyta, kad "tautybių suvirinimas" Amerikai nieko nedavė ir nedaos, prašė geriau remti tautines kalbas ir už jas studentams duoti kreditus, kaip kad gauna tie, kurie studijuoja prancūzų, vokiečių ar ispanų kalbas. Tautinėms mokykloms paremti prašė finansinės paramos. Gubernatorius atsakė palankiai ir pažadėjo iškeltus klausimus svarstyti. Šiame posėdyje lietuvius atstovavo Bernardas Brizgys. Po to buvo banketas ir šokiai. Gubernatorius tautybių tarpe pasiliko iki vidurnakčio ir įsijungė į šokius.

— Detroito ateitininkai birželio 1 d. ruošia šeimos šventę Dainavoje. Pamaldos 10:30 val., kurių metu moksleiviai ateitininkai duos įžodį. Po pamaldų bendri pietūs, visuomenė irgi kviečiama dalyvauti.

— Dievo Apvaizdos parapijos (ir kultūros centro) statybos fon dui balandžio mėn. aukojo: 1010 dol. Dariaus Jurgučio atminimui, 150 dol. Viktoras ir Genė Palaikiai, po 100 dol. Povilo Leleikos atmimimui, Albinas ir Salomėja Grigaičiai, Kazys ir Juzė Griciai ir kiti po mažiau.

— "Ką darysime jei Lietuvos okupacija bus įteisinta" — tokia tema vyks svarstybos Žurnalistų popietėje birželio 22 d. pas Brazius.

— Tautybių festivalis ruošiamas Farmingtono priemiestyje gegužės 31 d. ir birželio 1 d. nuo vidurdienio iki 9 val. vakaro. Dalyvaus 20 tautybių. Lietuviai turės maisto ir tautodailės paviljonus. Meninėje dalyje dalyvaus Šilainė ir jaunosios kanklininkės.

— Jūrų šaulių Švyturio kuopa savo stovyklavietėje Pilėnai ruošia: gegužės 21 d. stovyklos vasaros sezono atidarymas, birželio 21 d. (šešt.) Joninių laužas ir Jonų bei Jonių pagerbimas, birželio 29 d. bus pagerbti vardinių proga Petrai, Povilai, Petrės ir Paulės. Šauliai kviečia Detroito ir Windsoro lietuvius dalyvauti šiuose renginiuose.

— Jaunų moterų talka. Kultūros centro virtuvės pavasarinį valymą suorganizavo D. Rackienė ir ji su talkininkėmis D. Gilvidiene, V. Memėniene, R. Orentiene ir G. Rudiene gražiai šį darbą atliko.

(sln)

SKRUZDŽIŲ BŪDINGAS SANDĖLIS

Tyrinėtojas G. Tome, stebėdamas skruzdėles (Messor ebeninus) gyvenančias sausringose Libano apylinkėse, nustatė, kad šios rūšies vabzdžiai turi išsikasti 12 metrų gylio urvą. Nuo urvo į visas puses išrausti koridoriai su kameromis, kurie užima šimto kvadratinių metrų plotą. Skruzdėlynas turi du aukštus — viršutinį, kuris perdžiūsta sausrų metu ir kuriame skruzdėlės saugo grūdus bei kitas maisto atsargas, ir apatinį, siekiantį viršutinius vandeningus žemės sluoksnius, kur gyvena "karalienė" ir jaunikliai. Šį aukštą skruzdės darbininkės nuolat plečia. Paros temperatūros svyravimai apatinio aukšto kameroje neviršija vieno laipsnio, o vidutinė metinė temperatūra svyruoja apie 26 C° laipsnius, santykinė drėgmė — šimtas procentų.

Penkis mėnesius trunkąs sausrų sezonas verčia skruzdėles ieškoti vandens giliai žemėje. Užėjus lietums, jos vėl pakyla į žemės paviršių.

jm

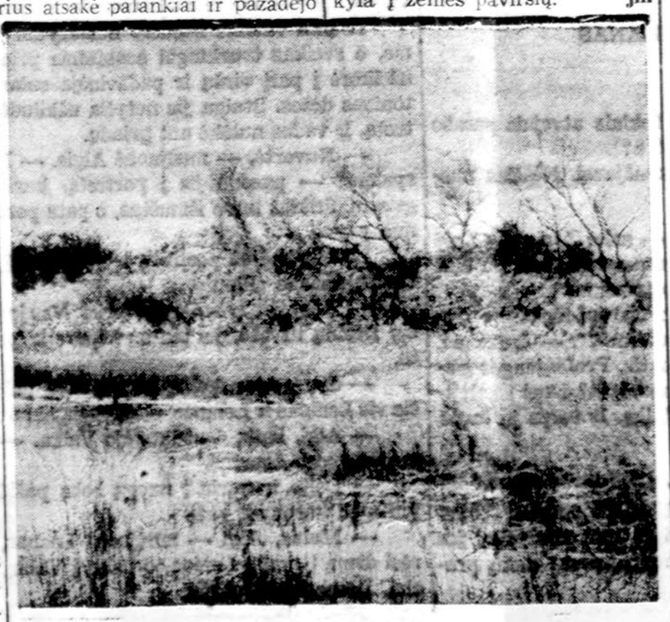

Michigan ežero pakrantė netoli Chicagos

DETROIT, MICH.

PETRAS PUTRIUS

Dažo — Dekoravimas — Taiso
Kambarius Verandas Garažus
Įdeda "Plaster Board" Visų rūšių grindų ir sienų plytelės

8502 Maplewood,
Livonia, Mich. 48152
Tel. 478-6779

CLASSIFIED GUIDE

MISCELANEOUS

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis
J. BURNYS — Tel. RE 7-5168

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai CERTIFIKATAI IR AUTOMOBILIAI
COSMOS PARCELS EXPRESS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629
3333 So. Halsted, Chicago, Ill. 60608
Tel. WA 5-2787; 254-3320
V. Valantinas

TELEVIZIJOS
Spalvotos ir paprastos
Radijai
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. — Tel. 776-1486

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymui pečius, air conditioing ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

NAMŲ APŠILDYMAS
Taisau senus ir įdedu naujus pečius. Pigiai išvalau, taipgi alyvinius perdirbu dėl dujų. Įdedu vandens šildytuvus. Kreiptis —
A. BANYS — 447-8806

SUBURBAN TUCKPOINTING
REMONTUOJAME MŪRĄ
NEMOKAMAI APSKAIČIUOJAME
Skambint 776-0398
HARRY ZILINSKI, savininkas

MOVING
ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdranda.
TELEF. — WA 5-8063

CEMENTO IR MŪRO KONTRAKTORIUS
Atliekame naujus ir senus cemento ir mūro darbus. Pamatus, šaligatvius, cementinius laiptus. Permūriname kaminus, užmūriname arba įmūriname langus, permūriname laiptų šonus.
Turime leidimus daryti miesto šaligatvius.
Z. CESNAUSKAS CONSTRUCTION
Tel. — HE 6-2812
Skambinti po 3 val. popiet

10% — 20 — 30% pigiau mokėsit už apdrandą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

DOVANOS IŠ "DRAUGO"

Dovanų rinkinys "Draugo" administracijoje kas savaitę didėja. Dabar galima gauti dovanų giminėms ir pažįstamiems visokioms progoms.

J. Budrys atvežė gražiai papuoštų lietuviškų lėlių, J. Vizgirda ir L. Montrimas atsiuntė rankdarbių, Z. Dapkienė paliko rinkinį keramikos darbų.

Atvykite į "Draugą", 4545 W. 63 St. Chicago, Ill. 60629.

A. VILIMAS
MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstumų
823 WEST 34th PLACE
Tel. — FRontier 6-1882

REAL ESTATE

Namai—vienybė ir ateitis

1½ aukšto namas. 2 butai; vienas dalinai nebaigtas. Už Marquette Pko. arti Pulaski. 50 p. sklypas. $22,500.

Puikus 5 kamb. 15 metų mūras. Arti mūsų ofiso. $24,800.

3 butų puošnus mūras ir 3 auto mūr. garažas. Naujas gazu šildymas Geriausia vieta Marquette Pke. $40,700.

2 aukšto mūras puikūs 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismente. Naujas gazo šildymas. Garažas. Arti mūsų. $26,500.

Platus ir pigus lotas su garažu. Arti Maria High School.

Graži 7 kamb. mūro rezidencija. Pušim iškaltas beismentas. 2 auto garažas. Elektrinės durys. Arti parko. $28,000.

Puikus mūras. 3 butai ir maisto krautuvė su inventorium. Šalia tuščias lotas. 2 auto mūrinis garažas. Brighton Pke. Šeimos nelaimė verčia parduoti viską už $26,750.

3 butų modernus 20 metų mūras. Gazu šildymas. Garažas. Prie vienuolyno. $37,500.

VALDIS REAL ESTATE
7051 S. Washtenaw Av. RE 7-7200

20 metu senumo 1½ aukšto mūr. 2 po 5 kamb. Atskiros šilimos. Savininkas turi parduot. Apyl. 70-os ir Maplewood. $32,500.

18 metų 2-jų butų mūras. 2 po 4½ kamb. Apyl. 72-os ir Washtenaw. Prašo $39,000.00.

22 metų senumo 1½ aukšto mūr. 2 butai — 3 mieg. apačioj. 2 viršuj. Apyl. 71-os ir California. $38,500.

BUD'S REALTY
NAMŲ PIRKIMAS BEI PARDAVIMAS
Butų Nuomavimas
BALYS BUDRAITIS
4369 So. Archer Avenue
Telef. — 254 5551

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI

2¼ akro kampas tinka bet kokiam bizniui $12,000.00.

2 sklypai ant kalno ąžuolyne po $10,000.00.

$4,500.00 už akrą dirbamos arba miško, labai gera vieta.

2-jų butų mieste $400,00 pajamų į mėnesį $33,000.00.

3 mūro namai po 4 butus, 8 metų po $65,000.00.

ABROMAITIS R. E.
1005 Porter Street
LEMONT, ILLINOIS
312-257-6675

WILLOW SPRINGS
Parduodamas geros kokybės 3-jų miegamų "ranch" namas. Den, šeimos kamb., 2 židiniai, 50 p. "deck" — dėnis iš saliono, panoramiškas vaizdas. Prijungtas garažas. Skambinkit apžiūrėjimui dabar. $65,000.
— o —
70 x 178 p. sklypas su medžiais prie upelio. Arti Ice Chalet ir plaukiojimo baseino. $15,000.
Willas & Associates Realtors
Tel. — 482-9040

Executive Home — Tri-level — 7 kamb. 3 mieg., 2½ vonios. Modernus; ištisiems metams gyventi. Oro vėsinimas. Arti ežero. Michigan, Mich., 60 mylių nuo Chicagos. Skambinti vakarais
Tel. — (616) 469-1382

Mūr. bungalow, 43 p. sklypas, central, šildymas. Whipple ir 63-čia. Nebrangus.

2 butai po 4½ kamb. 17 metų. 30 p. sklypas. Central. šildymas kiekv. butui atskirai. Tik $43,000.

Mūr. 4 butai — 2 po 4 kamb. 2 po 3 kamb ir 3kamb.sklepe . 2 auto garažas. Central. šildymas. Geros pajamos. Gera vieta gyventi.

10 butų mūr. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kamb.

ŠIMAITIS REALTY
2951 W. 63rd St.
436-7878

Apyl. 71-os ir California parduodamas 2-jų butų medinis namas apkaltas baltu aluminum. Skambint po 2 val. popiet tel. 776-5794

M. A. ŠIMKUS
REAL ESTATE. NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBĖS PRAŠYMAI ir kitoki blankai.

Remkite tuos biznierius, kurie skelbiasi dienr. "Drauge".

HELP WANTED MOTERYS

PROFESSIONAL COUPLE & 2 yr. old boy need live-in housekeeper. 5½ days per wk., permanent. Chicago nr. north, own rm., bath, good salary. Refer. required.. Must speak English. 943-8273 eves & weekends.

RECEPTIONIST
To work in food plant.
Southwest side. Light typing required. Also include some inventory.
Call first 376-8200
Ask for MR. GOLAS.
PERK FOODS, 4540 S. Kolmar

TYPIST
40 w.p.m. Also must be able to do other office functions, filing etc. Also some switchboard. Ofc. Hrs. 8-4:30.
Phone Mr. Lannon for interview.
666-2465

IŠNUOMOJAMA — FOR RENT

Išnuomojama — Naujame name
DIDELĖ BIZNIO PATALPA
Tinka grožio salioniui (yra visi įrengimai) arba lietuviškam restoranui. Kreiptis —
4358 So. Western Avenue
Tel. — 847-0970

IŠNUOMOJAMAS 4 kambarių butas Brighton Parke.
Telef. — LA 3-7153

Išnuom. 3-jų kamb. butas 2-me aukšte. Marquette Parke.
2655 W. 69 St.

RIDGE TERRACE APTS.
Fireplace Dishwasher
Large ultra-designed
AWARD KITCHEN
Bus and train in front of bldg.
Master 1 and 2 bedrm.
W/dressing closet, panelled liv. rm., fully cptd, drpy rods, dishwasher, disposal, oven & rnge., refrig. All rooms exceptionally large. Heat included. $210 — $240 per mon.
10306 Ridgeland avail. now.
TEL. 424-7937

MISCELANEOUS

NAMŲ REMONTAS
PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Gerų prekių didelis pasirinkimas. Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, dolerių certifikatai, maistas, skordeopai
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629.
TELEF. — WA 5-2787.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave, Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

DAUGYBĖ LIETUVOS MIESTELIŲ aprašoma dr. J. Vaišnoros MIC, knygoje:
"Marijos garbinimas Lietuvoje"
Knyga nėra tik teologinė, jį dėl įdomių vietovių aprašymo ir dėl jos gausios istorinės medžiagos tinka pasiskaityti kiekvienam lietuviui, besilominčiam Lietuvos istorija ar vietovėmis. Knyga didelio formato 446 psl. — Kaina tik $3.00. Galima įsigyti "Drauge".

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS
Namų pirkimas — Pardavimas — Valdymas
Draudimai — Income Tax
Notariatas — Vertimai
BELL REALTY
J. BACEVICIUS
6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

MŪSŲ KOLONIJOSE

Hartford, Conn.

VYSKUPAS V. BRIZGYS SUTEIKĖ SUTVIRTINIMO SAKRAMENTĄ

1975 metų balandžio 27 dienos rytas. Šv. Trejybės parapijos bažnyčia pilnutėlė žmonių nekantriai laukia pasirodant garbingo svečio vysk. Vincento Brizgio. Ir štai procesijoj įeina pilnoje liturginėje aprangoje. Pasigirsta mišraus choro ir pučiamųjų instrumentų sveikinimo giesmė: "Sveikas Ganytojau, kunige didis." Giesmė skamba galingai, tai specialiai paruošta sutikti vyskupui, paimta iš Lietuvoje išleisto lietuviško liturginio apeigyno.

Šv. Mišias atnašauja pats vyskupas. Šv. Mišių metu asistuoja keturi kunigai: klebonas kun. J. Matutis, kun. V. Bitinas, kun. Z. Smilga iš Middletown ir kun. K. Pugevičius iš Baltimorės, lietuvių katalikų centro, Šv. mišių lektorius — dr. Alfonsas Stankaitis. Kandidatus į sutvirtinimo sakramentą pristatė parapijos klebonas kun. J. Matutis. Gražų pamokslą pasakė vyskupas V. Brizgys.

Sutvirtinimo sakramentą priėmė 24 lietuviai ir trys nelietuviai. Pagarbiai stebėjau einančius priimti sutvirtinimo sakramentą.

Mišių metu giedojo mišrus ir vyrų chorai. Vyrų choras pagiedojo "Veni Creator." Solo giedojo dr. I. Alis — "Panis Angelicus". Nenuostabu girdėti šį nenuilstantį dainos ir giesmės puoselėtoją atvažiuojantį net iš Springfield, Mass. Neatsilieka ir dr. S. Alienė, papildydama choro gretas, kas savaitę aukodama net kelias valandas savo brangaus laiko. Pučiamųjų instrumentų kvartetas atliko kelias specialiai paruoštas šiai progai giesmes. Chorui, solo giesmėms ir kvartetui vadovavo muz. J. Petkaitis. Pučiamųjų instrumentų kvartete groja Petras Petkaitis, muz. Jurgio Petkaičio sūnus.

Buvo jaudinantis momentas, kai vyskupas prieš komuniją suvei kino tik priėmusius sutvirtinimo sakramentą, visiems linkėdamas ramybės. Pasibaigus šv. Mišių aukai, vyskupas, lydimas procesijos ėjo iš bažnyčios laimindamas žmones. Daugeliui iš mūsų vyskupą V. Brizgį teko matyti pirmą kartą, bet visiems buvo džiugu stebėti išeivijoje atnašaujant šv. Mišias savo tautieti vyskupą. Mūsų parapijos klebono kun. J. Matučio rūpesčiu mums visiems teko pasidžiaugti tokia gražia ir iškilminga proga.

Antroji šių iškilmių dalis vyko svetainėje po bažnyčia. Kun. J. Matutis visus pakvietė pusryčių į svetainę. Maldą sukalbėti pavietė Sebastijono parapijos klebona kun. Z. Smilgą. Į svetainę prisirinko daug žmonių, kurių laukė papuošti stalai su patiekalais, o šeimininkės su kavute.

Antrajai iškilmingai daliai vadovavo dr. A. Stankaitis. Hartfordiškiai ir apylinkės lietuviai dažnai mato šį taurų lietuvį dirbant kultūros baruose. Nenuostabu buvo matyti dr. Stankaitį prie garbės stalo. Savo sveikinimo žodyje jis džiaugėsi, kad ne tik hartfordiškiai, bet ir apylinkių lietuviai šiandieną yra laimingi turėdami tokį garbingą svečią vyskupą Vincentą Brizgį. Dr. Stankaičio pagrindinė sveikinimo mintis buvo lietuvių kultūra, tradicijos, religinis ir tautinis elementas, kuris turi daug įtakos išlikti lietuviais ne tik išeivijoje, bet ir už geležinės uždangos. Juo arčiau mes būsime prie savos bažnyčios, savos kultūros ir tradicijų, juo giliau įleisime šaknis į savo tatuos kamieną ir priešų vilionės ir apgaulė mūsų nepajėgs išrauti. Džiaugiamės mes šiandieną turėdami savo tarpe tokių stiprių tautos šulų kaip dr. A. Stankaitis.

Lituanistikos mokykla sveikino vyskupą, pašokdama kelis tautinius šokius, porą dainelių ir orkestras porą muzikos kūrinių. Mokyklai ir šiai programėlei vadovavo Dalia Dzikienė. Daineles paruošė A. Dzikas, o orkestrėlį muz. J. Petkaitis.

Visą tai stebint buvo žavu, kad mūsų jaunimas daug žada ateičiai ir kiekviena proga neatsisako įsijungti į mūsų tradicinį ir kultūrinį darbą. Tariant Bernardo Brazdžionio žodžiais, "Mes ne gėlės — nenuvytom, mes ne lapai — nenukritom, mes dar Lietuvai parnešim šviesų, šviesų, laisvės rytą."

Paskutinė dalis buvo vyskupo žodis. Svečias pasidalino aktualiomis mintimis su dalyviais. Visi labai atidžiai klausėsi vyskupo kalbos, kurioj dominavo vienybė. Kiekviena vyskupo pasakyta mintis buvo labai svari tiek religiniu, tiek politiniu požiūriu. Darnumas, sugyvenimas įvairiuose bendruomenės veiksmuose yra mūsų ginklas dabarties ir ateities laimėjimuose.

Vyskupui šių iškilmių vadovas dr. Stankaitis padėkojo už puikias mintis ir viltį, kad vis dėlto mūsų įdėti darbai pasiekia gerus rezultatus. Po to visi dalyviai sugiedojo vysk. Brizgiui ilgiausių ir garbingiausių metų.

Dar nesinorėjo palikti svetainės, nes nežinai, ar vėl pamatysi kada taip retą ir mielą svečią Hartforde.

Dalyvė

E. Chicago, Ind.

PAMINĖTAS VYSK. MOTIEJUS VALANČIUS

ALTS-gos East Chicagos skyriaus narių susirinkime, įvykusiame gegužės 3 d., be eilinių veiklos darbų ir pasiruošimo sąjungos seimui, buvo paminėta 100 metų sukaktis nuo vysk. Motiejaus Valančiaus mirties.

Išsamią, gerai paruoštą paskaitą skaitė dr. Juozas Tautvila. Savo žodyje prelegentas vaizdžiai atpasakojo vysk. Motiejaus Valančiaus vaikystę, mokslą ir darbą savo žemaičių tarpe. Ypatingai išryškino vyskupo įdėtas pastangas į žemaičių švietimą ir blaivinimą, jo vestą ir neatlaidžią kovą su caro pareigūnais.

Susirinkimo dalyviai ilgoką paskaitą dėmesingai išklausė ir pareiškė prelegentui nuoširdžią padėką.

Susirinkimui vadovavo valdybos pirm. R. Nemickas, o sekretoriavo J. Rimkūnas.

Po susirinkimo, skyriaus narės ir šeimininkai Rimkūnai visus dalyvius pavaišino.

PAGERBTOS MOTINOS

LB vietos apylinkės valdyba gegužės 11 d. suruošė lietuvių motinų pagerbimą. Lietuviškų mišių metu tinkamą pamokslą pasakė salezietis kun. A. Sabaliauskas (šiuo metu nuolat sekmadieniais talkina klebonui). Tuojau po pamaldų minėjimas buvo tęsiamas parapijos salėje.

Programa buvo ne ilga, bet įvairi. Motinų pagerbimas buvo atliktas daugiausia Aukštuolių šeimos talka. Maldą paskaitė studentė Rasa Domarkaitė.

Motinų pagerbimą pradėjo apyl. pirm. Zigmas Moliejus. Prisiminė mirusias, nukankintas ir ištremtas motinas, o taip pat gyvybės auką atidavusį jaunuolį Romą Kalantą. Visi dalyviai atsistoję, minutės susikaupimu pagerbė mirusiuosius.

Įžvalgią ir nuoširdžią paskaitą apie mūsų žilagalvės močiutės ir jaunąsias motinas skaitė studentė Aušra Aukštuolytė. Tikrai gerai paruoštoje ir gražiai perduotoje paskaitoje jaunoji prelegentė įvertino lietuvės motinos pastangas išlaikyti lietuvybę savo šeimoje.

Lietuvė motina kovojo su caro priespauda, mokė savo vaikus iš lietuviško elementoriaus, siuntė savanoriais ginti tėvynės, komunistinėje vergijoje keliavo į Sibirą ir savo vaikams skiepijo Dievo ir tėvynės meilę.

Išeivijoje nemažesnė atsakomybė gula ant motinų pečių išmokyti savo vaikus lietuviškai kalbėti, skaityti ir mylėti savo tėvų žemę.

Prelegentės žodžiai sulaukė gyvo dėmesio ir pritarimo visų susirinkusių.

Jaunesnioji prelegentės sesutė Dalia Aukštuolytė, padeklamavo B. Brazdžionio "Motinai", o Rasa Domarkaitė — Stelingio "Motina". Vaičeliūnų Jonukas nuotaikingai pagrojo porą dalykėlių.

Solistė Nata Aukštuolienė, akompanuojant muzikui A. Giedraičiui, padainavo porą dainų, o bisui, visiems pritariant, Maironio "Lietuva brangi".

Visos motinos ir programos dalyviai buvo apdovanoti rožėmis ir pakviesti pabendrauti prie kavos puoduko.

Pirm. Z. Moliejus priminė, kad artėja trečias jaunimo kongresas ir darbai yra jau įsibėgėję. Viską dirba pats jaunimas, tik finansavimą pasiėmė vyresnieji. Prašo nepašykštėti ir dosniai paremti jaunimo pastangas.

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS

LB vietos apylinkės valdyba Lietuvos okupaciją ir lietuvių tautos genocidą minės birželio 15 d., pamaldomis bažnyčioje ir tuoj po pamaldų (11:30 v.), salėje.

Programoje Sibiro kankinio J. Kreivėno paskaita ir vyrų oktetas, vadovaujamas muziko A. Giedraičio.

Visi vietos ir apylinkių lietuviai kviečiami dalyvauti ir išgirsti gyvo liudininko pasakojimą ir pergyvenimus.

(aj)

Studentų komitetas Montrealyje, kuris šį rudenį ruoš Lietuvių Studentų s-gos suvažiavimą. Iš k. į d.: S. Binkis, V. Malciūtė, R. Bulota, pirm., V. Kudžmaitė, G. Bulota.

KONGRESO BIBLIOTEKA IR JOJE DIRBANTIEJI LIETUVIAI

Washingtono Kongreso biblioteka, didžiausia Amerikoje ir viena didžiausių pasaulyje, atžymėjo savo gyvavimo 175 metus. Ji buvo įkurta 1800 metų kongreso aktu. Pirmajam Amerikos kongresui susirinkus 1789 m. buvo numatyta sudaryti komitetą, kuris parūpintų kongresui reikalingų knygų. Pagrindiniai įspūdingi Kongreso bibliotekos rūmai, vieni gražiausių pastatų Washingtone, buvo užbaigti ir italų renesanso stiliumi viduje išpuošti 1879 metais. Antrieji Kongreso bibliotekos naujoviško stiliaus Annex'o rūmai užbaigti 1939 metais. Tie abu pastatai užima 6 akrus žemės ploto. Jų grindų plotas — 36 akrai, knygomis apkrautų lentynų ilgis siekia 270 mylių.

Kongreso bibliotekoje šiuo metu yra apie 75 milijonai vienetų — pavadinimų, būtent daugiau kaip 17 milijonų knygų ir pamfletų įvairiomis pasaulio kalbomis, 3 milijonai žemėlapių, daugybė muzikos instrumentų, gaidų, plokštelių, braižinių, Amerikos prezidentų asmeniškų raštų ir t. t. Kai kurios ypatingos vertės knygos ir dokumentai yra nuolatos išstatyti, kad juos galėtų pamatyti gausiai lankantieji biblioteką turistai, kaip pvz. Gutenbergo Biblija, Thomas Jeffersono ranka rašytas Amerikos nepriklausomybės paskelbimo aktas ir kt. Bibliotekoje nuolat vyksta įdomios parodos ir ruošiami koncertai.

Kongreso biblioteka, kaip jau pats pavadinimas sako, tiesioginiai priklauso JAV kongresui, tad pirmoje eilėje aptarnauja kongresą. Tačiau ja naudojasi ir plačioji visuomenė. Joje dirbančiųjų 4500 tarnautojų dalis yra aukštai kvalifikuoti įvairių sričių specialistai: bibliotekininkai, istorikai, kalbininkai, kariškiai, literatai, teisininkai ir kt. Jiems pateiktus kongreso narių, valdžios institucijų paklausimus jie išstudijuoja, nurodo dokumentus ir duoda paaiškinimus. Kiti skirsto, tvarko, užsakinėja bibliotekai reikalingas knygas ir pan.

Tarp bibliotekoje dirbančių keturių tūkstančių tarnautojų yra nemaža grupė lietuvių: E. Balienė, J. Balys, A. Čipkus (Nyka—Niliūnas), Giedrytė, V. Jackūnas, D. Krivickas, N. Kuprėnaitė — Shatterly, Petraitis, E. Stankaitė, A. Svensonienė, V. Svotelytė, J. Tarulienė, V. Trumpa, J. Vaičiulaitienė, R. Viliamienė.

Dalis anksčiau dirbusių Kongreso bibliotekoje lietuvių yra išėję į pensiją: J. Andriušis, L. Kačinskas, E. Kačinskienė, Kybartas, P. Skardžius, K. Škirpa, Tautvilas. Kiti yra mirę: J. Pajaujis, K. Pakštas, B. Paramskas, H. Radauskas, V. Stanka, A. Tarulis, N. Tautvilas, Tiškevičius, V. Viliamas.

Bibliotekai besiplečiant, esamos patalpos jau negali sutalpinti naujai įgytų dalykų ir tarnautojų, kuriems atitveriami prieangių kampai, aplinkui kraunamos knygos. Kongreso bibliotekai šiuo metu baigiami statyti tretieji modernūs, erdvūs rūmai, į kuriuos po kelerių metų bus perkelta dalis kultūrinių turtų ir atsiras geresnių patalpų tarnautojams.

Atsilankiusiems į Washingtoną patartina pamatyti Kongreso biblioteką ir jos dvi gražiausias sales: viena balto marmuro, kurioje vyksta minėjimai ir priimami įvairių kraštų svečiai, o taip pat ir didžiąją skaityklą pirmuose bibliotekos rūmuose, išpuoštą kolonomis ir statulomis.

Gražina Krivickienė

KATALIKŲ VADOVAMS

Popiežius Paulius VI audiencijoje priėmė apie tūkstantį Italijos Katalikų Akcijos skyrių vadovų, dalyvavusių Šventųjų Metų proga Romoje surengtame suvažiavime. Suvažiavimo pagrindinė tema buvo: "Evangelijos liudijimas šiuolaikiniame pasaulyje". Paulius VI, sveikindamas Katalikų Akcijos narius, ypač iškėlė jų suvažiavimo temos aktualumą! Liudyti Kristaus Evangeliją ir perduoti krikščioniškąjį mokslą šiuolaikiniam žmonėm, kalbėjo Popiežius, yra pagrindinis Katalikų Akcijos uždavinys, esminis jos veiklos bruožas.

Jungtinių Amerikos Valstybių katalikai šiuo metu ypač rūpinasi pagalbos teikimu Pietryčių Azijos pabėgėliam ir badą kenčiantiem žmonėm vadinamojo Trečiojo pasaulio kraštuose. Amerikos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Bernardin tuo tikslu specialiu laišku kreipėsi į visus krašto vyskupus, kviesdamas juos savo vyskupijose pravesti rinkliavą pabėgėliam ir nukentėjusiem sušelpti. Visi krikščionys yra tiesioginiai įpareigoti konkrečiai padėti pagalbos reikalingiem žmonėm, pažymi arkivyskupas Bernardin, ypač primindamas Pietryčių Azijos pabėgėlių dabartinę dramatišką padėtį. Amerikos katalikai privalo jiem ištiesti pagalbos ranką, neatsižvelgdami jų rasės, religijos ir politinių įsitikinimų.

— Koncentracijos stovyklose lietuviai buvo drąsiausi, atkakliausiai kovoje, todėl jie kėlę ypatingą pasigėrėjimą. Ten aš juos pamilau.

A. Solženicynas

A. A

Gen. št. aviac. pulk. Juozas Rapšys

Liūdnam mirties prisiminimui, 1975 m. gegužės mėn. 24 d. 9 v. 30 min. ryto, T. Jėzuitų koplyčioj Čikagoj, bus atnašaujamos šv. Mišios už jo sielą. Po pamaldų šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus šventinamas paminklas.

Maloniai kviečiame visus gimines, draugus, ramovėnus, sav. kūrėjus ir birutininkes dalyvauti pamaldose, paminklo šventinimo apeigose ir kartu pasimelsti už jo sielą.

Kviečia dideliame nuliūdime pasilikę:

Žmona Konstancija ir sūnūs su šeimomis

Laidotuvių direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYS MODERNIŠKOS

AIR-CONDITIONTD KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

—TEVAS IR SŪNUS—

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. GRovenhill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOwnhall 3-2108-09

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Brangiai motinai

A. † A.. KONSTANCIJAI GAVĖNIENEI mirus,

gilaus skausmo valandoje dukrą BIRUTĘ ŠILEIKIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvių Moterų Federacijos Chicagos Klubas

Mielai

A. † A. S. KRIKŠČIUKIENEI mirus,

dukterį VINCENTĄ PLIOPLIENĘ su šeima ir sūnų VITĄ KRIKŠČIUKĄ su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Albinas ir Juzė Pliopliai

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktoriai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

Ar mes atliekame laisvės pareigą savo tautai?

Bent vienu atžvilgiu mes galime ją nesunkiai atlikti, būtent ugdydami lietuvišką knygą.

Už $5.00 ar daugiau paimdami lietuviškų knygų per metus mes galime per Lietuviškos Knygos Klubą palaikyti gyvą LAISVĄ LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. Už tai mes gausime pasirinktinai visus Klubo leidinius trečdaliu pigiau.

Rašykite tuojau:

Lietuviškos Knygos Klubai
4545 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629

pridėdami $5.00 įstojamo mokesčio. Jokių kitų mokesčių nereikės, išskyrus už pasirinktas knygas su trečdaliu nuolaidos. Klubas siunčia savo nariams informacijas apie išleidžiamas knygas.

LAISVĖ TAIP PAT ĮPAREIGOJA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNŪS
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6877
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APIE LIETUVIUS MUS

× **Vyskupui Motiejui Valančiui skirta Jaunimo centro kavinės kultūrinė vakaronė** įvyks šį penktadienį (gegužės 23 d.) 8 val. vak. Kalbės Kazys Bradūnas, Valančiaus kūrybą skaitys aktorė Nijolė Martinaitytė. Ten pat Broniaus Kviklio rūpesčiu bus ir Valančiaus retų leidinių. plakatų ir kitų retenybių paroda. 100 metų nuo Valančiaus mirties kaip tik sueina gegužės 29 d. Ta proga visuomenė kviečiama pagerbti vysk. M. Valančių šioje jubiliejinieje vakaronėje.

× **Kapų diena Šv. Kazimiero** lietuvių kapinėse bus gegužės 30 d. Procesija prasidės 10 val. r., o 10:30 val. vysk. Vincentas Brizgys atlaikys šv. Mišias, prisimindamas visus veteranus ir šiose kapinėse palaidotus. Iškilmėse dalyvaus Dariaus - Girėno ir Don Varnas legionieriai. Taip pat bus atidaryta tą dieną Vėliavų alėja.

× **L. M. K. F. Chicagos klubo** buvusi ilgametė pirmininkė M. Krauchunienė praves klubo narių susirinkimą gegužės 25 d. 3 v. p. p. Tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Gegužės 7 d. M. Krauchunienei buvo įteiktas specialus pažymėjimas, kaip pasižymėjusiai JAV pilietei. Iškilmingą vakarienę ruošė Immigrants League Pick-Congress viešbutyje.

× **Muzikas Povilas Mieliulis,** liet. evangelikų liuteronų "Tėviškės" parapijos darbuotojas, užrekordavo lietuviškas giesmes, kurias jam pagiedojo Elzė Jankutė iš Bitėnų ir Jeva Jankauskienė iš Tauragės. Giesmių meliodijos, greičiausia, pačios liaudies sukurtos.

× **Vilija V. Mikutaitytė,** Chicago, Ill., ir Dorothy M. Sakal laimėjo šių metų paskirtą ALRK Moterų sąjungos stipendiją.

× **Švč. M. M. Gimimo** parap. mokyklos orkestro koncertas įvyks šį penktadienį, gegužės 23 d., 7:30 v. v. parap. salėje. Visi kviečiami.

× **Inž. K. Dočkus,** Cicero Ill., parėmė mūsų spaudos darbus 10 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame.

× **J. Povilaitienė,** Omaha Nebr., prisiuntė auką "Draugui" stiprinti. Ačiū.

× **Aukų po 5 dolerius** prisiuntė:

George Vaškas, Chicago,
Povilas Balinskas, Chicago,
Jonas Tumosa, Torontas.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

× **Šv. Mišios už a. a. Dr. Niną Kriaučeliūnaitę** bus laikomos š. m. gegužės 25 d., 12 val. ryte, T. T. Jėzuitų koplyčioje. Draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti.

Brolis su šeima
(pr.)

× **Visi Tautinių šokių vienetai,** norintieji dalyvauti V-je Tautinių šokių šventėje, prašome registruotis iki š. m. birželio mėn. 1 dienos pas TŠ vadovę Galiną Gobienę, 6849 Vernon St., Dearborn Hts., Mi. 48127
(pr.)

× **Standard Federal Savings,** 4192 Archer Ave. (kampas Sacramento) bus uždaryti pirmad., geg. 26 d., švenčiant Memorial Day. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.

Mutual Federal Savings 2212 West Cermak Road. Telefonas **VI 7-7747** **(sk.)**

× **Robert Martinkus,** Mundelein seminarijos diakonas, buvo paskirtas pratybos metams į Šv. Baltramiejaus parapiją, Waukegan, Ill., kur klebonauja Chicagoj gerai žinomas kun. Jonas Kuzinskas.

× **Gydytojų Korp! "Fraternitas Lituanica"** ir Korp! "Patria", Pasaulio Liet. gyd. sąjungos suvažiavimo proga, šaukia visuotinį narių susirinkimą gegužės 25 d. 11 v, Jaunimo centre, 5620 South Claremont Ave., Chicago, Ill. Susirinkime bus ir priešpiečiai.

× **Chicagos Aukšt. lit. mokyklos** XXIV abiturientų laidos išleistuvės bus birželio 1 d. 5 v. v. Jaunimo centre. Į iškilmes kviečiama visa liet. visuomenė.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** specialiu pažymėjimu pagerbė du šios ligoninės tarnautojus — Paul Dudek ir Raymond Chwasz už paaukojimą kraujo balandžio mėnesį ligoninės kraujo bankui, iš kurio imamas kraujas sunkiems ligoniams. Norintieji ateityje aukoti kraujo gali pasiinfomuoti tel. 434-6700, ext. 305.

× **Liet. evangelikų liuteronų "Tėviškės"** parapijoje konfirmacijos iškilmės ruošiamos šį sekmadienį, 10 val. val. ryto. Bus konfirmuojami 11 jaunuolių: Ev. Balandis, Dana Galinaitytė, Indrė Jurkšaitytė, Alb. Jurkutaitis, Regina Jurkutaitytė, Erikas Kasiulis, Richardas Kuzas, Rob. Kuzas, Rita Paulikaitytė, Tina Pėteraitytė, Linda Kleinaitytė.

Pranas Nedas-Nedzinskas, Dzūkų draugijos organizatorius ir pirmininkas. Nuotr. **Danutės Vakarės**

× **Inž. Karolis Bertulis** buvo sunegalavęs ir gydėsi Šv. Luko ligoninėje. Šiuo metu sveiksta namuose.

× **Louis Swetnosky,** laikraščių kiosko prie Campbell ir 63 gatvių pardavėjas, "Draugo" platintojas, mirė gegužės 17 d. Kūnas pašarvotas King Bros. Funeral Home, 2506 W. 63rd Street. Laidojamas St. Mary kapinėse šį ketvirtadienį, po gedulingų pamaldų Šv. Ritos bažnyčioje. Liko nuliūdę broliai Leonas ir Antanas, penkios seserys — Paulina Stella, Teresė, Jane ir Key Ann. Po Louis mirties kioską laikinai nuo geg. 24 d. tvarkys mirusiojo brolis Leonas.

× **Už Italijoje gyvenusius mirusius** lietuvius atnašaujamos šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje šį šeštadienį 10 v. r.
(pr.)

× **Poniai Jadvygai Tūbelienei** sveikstančiai po sunkios ligos reikalinga šeimininkė. Pageidaujama, kad mokėtų virti, būtų ramaus būdo ir nesiskūstų jog Floridoje karšta ir drėgna. Pagrindiniam bute valymui bus prisamdoma ateinanti tarnaitė. Geras atlyginimas. Kreiptis į: **Marija Kuhlmann, % Mrs. J. Tubelis, 9270 E. Bay Harbor Drive. Apt. 4B., Bay Harbor Islands, Fla 33154, arba telefonuokite 305-861-6536.** (sk.)

× **Nelauk, kol marškiniai sušlaps...** geriausių oro vėsintuvų daug pas Gradinską, 2512 W. 47 St., FR 6-1998. Atd. 9-6; pirm. ir ketv. 12-8. Sekm. ir treč. užd. **(sk.)**

Detroite susiorganizavusios "Židinietės", moterų skaučių grupė, kurių tikslas pagelbėti skautų vadovams ir jaunesniems skautams ir skautėms. Sėdi: Danutė Petronienė, Regina Alkevičienė, Liūda Rugienienė — Gabijos tunto tuntininkė, Aldona Dulaitienė, Česlova Naumienė, Genovaitė Asminienė, Eleonora Lauruvienė, Vanda Šepetienė ir Biruta Leonavičienė. Stovi: Alė Butkūnienė, Elena Zubrickienė — grupės vadovė, ir Lidija Petersonienė. Trūksta Stasės Matvekienės. **Nuotr. J. Urbono**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LAIKRAŠTININKŲ, RADIJO IR TV ŠVENTĖ

Apie 400 laikraštininkų, radijo ir televizijos darbuotojų antradienio vakare buvo susirinkę į Šv. Vardo katedrą, kur buvo švenčiama komunikacijos diena. Šv. Mišias atnašavo vysk. N. W. Hayes, drauge su katedros rektoriumi kun. T. Lyne. arkivyskupijos radijo ir TV direktoriumi kun. J. Banahan, komunikacijų sekretoriumi kun. J. Roche, New World red. kun. V. Giese, katalikų TV dir. kun. J. Moriarty. Kard. Cody dėl ligos negalėjo dalyvauti, tačiau buvo dalyviams išdalintas jo kalbos tekstas, kuria jis priminė, kad tokia komunikacijos diena švenčiama jau devinti metai. Kun. Roche pamoksle priminė reikalą daugiau tarnauti tiesai ir meilei. Pamaldose dalyvavo ir vysk. V. Brizgys. Įspūdingai giedojo katedros jaunimo choras ir melodingai skambino katedros mergaičių varpelių orkestras.

Po pamaldų buvo vaišės katedros mokyklos salėje. Čia vysk. Hayes padėkojo laikraštininkams, radijo ir TV atstovams už dalyvavimą. Paskelbė moksleivių komunikacijos konkurso laimėtojus, kurių tarpe yra ir Marijos aukšt. mokyklos auklėtinė Rima Janulevičiūtė (gauna 100 dol. iš "New World"). Aukščiausias laimėjimas — ketverių metų stipendija po 1,500 dol. kasmet — teko Suzanai Weber. kuri studijuos radijo tarnybą. Specialus žymuo buvo suteiktas Dorothy Drain, Chicago Defender religijos skyriaus redaktorei. **J. Pr.**

PLANUOJA PUOŠNIĄ ALĖJĄ MARQUETTE PARKO APYLINKĖJ

Illinois valstybės senatorius ir Marquette Parko vyriausias demokratas Frank Savickas nurodo, kad yra gera proga gražiai papuošti 69-tą gatvę tarp Western ir California. Būtų galima gauti leidimą sulaikyti automobilių važiavimą toj apylinkėj ir viduryje gatvės pasodinti medžių, gėlių. Biznieriai mano, kad būtų galima išeiti į gatves ir takus, kur būtų valgoma ir geriama. Tai duotų apylinkei europėjišką aplinką. Marquette parkas prasitęstų į 69 gatvę. Pramatytos kelios aikštės automobilių pastatymui.

Aldermanas Ken Jaksy pramato, kad miesto planavimo vedėjas Lewis Hill gali pritarti projektui ir būtų galima gauti leidimus iš miesto tarybos. Yra numatyti ypatingi keliai į Šv. Kryžiaus ligoninę ir Švč. M. M. Marijos Gimimo parapijos aikštę.

Senatorius Frank Savickas ir aldermanas Ken Jaksy mano plačiau išvystyti minėtą projektą Marquette Parko gyventojams.

CHICAGOS ŽINIOS

AUDRA

Chicagoje antradienio vakare siautė audra. Viesulas, įsisukęs į treilerių rajoną Calumet Parke, keletą apvertė. Du žmonės žuvo dėl audros: Leo Egan, 53 m., buvo nutrenktas elektros, kai jis bandė pataisyti nutrauktus laidus. N. Townsend, 19 m., taisydamas elektros laidus, nukrito nuo kopėčių, palietė vielą ir buvo nutrenktas. Abu buvo elektrotechnikai.

PERTAISYS NAVY PIER

Chicagos miesto taryba paskyrė 7.2 mil. dolerių, kad būtų pagrindinai pertaisytas Navy Pier.

KARD. CODY LIGONINĖJE

Dėl pervargimo ir perdidelės širdies įtampos kard. J. Cody buvo paguldytas ligoninėn.

AGUONĖLIŲ DIENOS

Segiojant raudonas aguonėles Chicagoje gegužės 22 ir 29 dienomis bus renkamos aukos paremti kare nukentėjusius veteranus. Aguonėlių dienos rinkliavos komitete yra ir R. Mikalajūnas.

ŠIRDIES ATAKA POL. LEITENANTUI

Chicagos policijos leitenantas J. Madigan, 55 m., mirė antradienį širdies smūgiu. Jau darbe jautė skausmus nugaroje, bet atsisakė eiti į ligoninę. Mirė Šv. Antano ligoninėje. Dirbo Marquette nuovadoje.

MIRĖ PAMESTAS

Kažkokių budu Veteranų ligoninėje pacientas Erwin Pawelski, 54 m., negalįs kalbėti ir pritvirtintas prie vežiojamos kėdės, buvo pamirštas ištisą parą, kol buvo atrastas keltuve. Ligoninėje jis buvo dėl kraujo krešulio smegenyse. Praslinkus keletai dienų jam buvo padaryta operacija, bet tuoj po jos mirė.

NUSIKALTĖLIŲ TEISMO IŠLAIDOS

Apylinkės teismas nusprendė, kad Cook apskrityje vykdomos pastangos iš nuteistų už nusikaltimus išieškoti teismo išlaidas esančios neteisėtos.

KERNERIS SVEIKSTA

Buvęs Illinois gubernatorius Otto Kerner, turėjęs širdies sutrikimą ir dėl to paleistas iš kalėjimo, dabar sveiksta ir ruošiasi pradėti darbą Lewis universiteto teisinės konsultacijos centre.

— **Jungtinių tautų organizacijos** generalinis sekretorius Kurt Waldheimas, kalbėdamas Austrijos sotinėje Vienoje, išreiškė viltį, kad pasibaigus daugiau kaip 30 metų užsitęsusiam karui, vietnamiečių tautai dabar susidarys sąlygos siekti visuotinio susitaikinimo ir krašto pažangos. Jungtinių tautų organizacija, yra pasiruošusi toliau teikti ir net išplėsti pagalbą vietnamiečiam,

Planuojama Marquette aleja 69 gatvėj tarp Western ir California Ave. Chicagoje. Piešinys Jono Strungio, nuotrauka Algis Stasiulis.

"LIETUVYBĖS ŠVYTURIO" SUTIKIMAS

Chicagos Aukšt. lit. mokykla "Lietuvybės švyturį", šešioliktąjį metraštį ir mokyklos 25 metų istoriją, sutiko gražiu pobūviu gegužės 17 d. 6:30 val. vak. Jaunimo centro kavinėje. Pobūvį pradėjo mokyklos dir. ir metraščio globėjas J. Masilionis. Kada mokykla šventė 15 m. sukaktį, jos istorija ir metraštis buvo pavadinti "Daigeliais". Daugeliui vardas atrodė perdaug kuklus. Švenčiant mokyklos 25 metų sukaktį, leidinys pavadintas pretenzingesniu "Lietuvybės švyturio" vardu. Mokykla yra lietuvybės švyturys, ir visi jaučiame, kad be jos, be to švyturio, Chicagoje būtų žymiai tamsiau. Šiemetinis leidinys yra iš dviejų dalių. Pirmoji dalis, mokyklos 25 metų istorija, parašyta J. Masilionio, buvo išleista prieš kovo 23 d., mokyklos minėjimui. Dabar prie to leidinio pridėta metraštinė dalis, kuriai redaguoti buvo įtraukta daugiau jėgų. Kad abi dalys laiku išėjo, didelė padėka dail. Vl. Vijeikiui.

Dir. J. Masilionis supažindino pobūvio dalyvius su savo padėjėju, metraščio globėju Rimu Černium, su redaktoriais Arūnu Pemkum, Radučiu Orentu ir redakcijos nariais Leona Bradūnaite, Lidija Dudėnaite, Audra Kubiliūte, Rita Kupcikevičiūte, Raminta Pemkute ir Indre Toliušyte. Irena Pemkienė, Tėvų komiteto narė metraščio reikalams, ir V. Orentienė, šio pobūvio šeimininkė, metraščio globėjams įteikė po dovanėlę ir prisegė po gėlę. Po gėlę prisegė ir visiems redakcijos nariams.

Baigdamas savo kalbą, direktorius dėkojo visam šių mokslo metų Tėvų komitetui už palankumą metraščiui, o ypatingai I. Pemkienei, surinkusiai lėšas jam išleisti. Taip pat iškėlė mokyklos mecenatų Antaninos ir Juozo Vasiukevičių nuolatinį ir vis didėjantį dosnumą metraščio reikalams. Jie jau dešimt metų kaip tampriai yra su mokykla susiję ir jai vis aukoja. Taip pat dėkojo Iz. Stončienei, Gage Parko LB pirm., irgi už nuolatinį metraščio rėmimą.

Metr. globėjas Rimas Černius savo kalboje išryškino, kodėl šioks, o ne kitoks išėjo metraščio turinys. Šie mokslo metai mūsų mokyklai buvo tikrai ypatingi. Kartu su visais lietuviais švenčiame vysk. Valančiaus ir Čiurlionio sukaktis, o patys šventėme 25 metų jubiliejų. Didelis įvykis buvo Simo Kudirkos sutikimas Chicagoje. Ypatingiems metams reikalingas ir ypatingas metraštis. Toks "Lietuvybės švyturys" ir yra. Jame yra rašinių apie Valančių, Čiurlionį, Kudirką, aprašytas mokyklos jubiliejaus minėjimas. O mokyklos istorija mums primena, kokia mokykla buvo praeityje ir kokie pasišventę žmonės joje dirbo ir dirba, kaip tas vysk. Valančius, rūpindamiesi lietuvišku švietimu. Ta istorija stiprina mus, nes, pamatę, ką mokykla yra nuveikusi praeityje, gauname ryžto ir toliau tą lietuvybės švyturį stiprinti.

Metr. red. Arūnas Pemkus savo nuoširdžioje kalboje iškėlė lietuviškos mokyklos reikšmę jaunimui, džiaugėsi kasmet leidžiamais ir įspūdingais metraščiais. Baigė šiais žodžiais: "Tegu visada šviečia lietuviškumas mūsų gražioje mokykloje ir išeivijoje".

Red. Radutis Orentas savo kalboje dėkojo metr. globėjams ir red. komisijos nariams už gražų bendradarbiavimą. "Tikiu, kad šis mūsų metraštis paskatins ateinantį jaunimą dirbti lietuvybės išlaikymui".

Abiem redaktoriams — Arūnui Pemkui ir Radučiui Orentui buvo įteikta po "Žurnalistiką", linkint neužmiršti šios srities. Už geriausius rašinius po knygą gavo Lidija Dudėnaitė ir Audra Kubiliūtė, o už piešinius Rita Kupcikevičiūtė.

Juozas Vasiukevičius savo kalbos pradžioje džiaugėsi, kad vis kasmet išeina nauja knyga — naujas metraštis — iš eilės jau šešioliktas. Ypatingai džiaugėsi, kad prie metraščio yra mokyklos istorija, parašyta visu atvirumu, iškeliant, kokios buvo sunkios kūrimosi sąlygos. Jo nuomone, mokyklos darbo sąlygos tebėra sunkios ir dabar. Reti atsitikimai, kad mokykla ar kuris mokytojas spaudoje būtų pagirti, o dažniausiai tik kritikuojami. Tai padaro mokyklą ne tik vargo mokykla, bet ir kankine. Į mokyklą ir jos rėmimą reikia atkreipti tinkamą dėmesį. Mokykla — yra visų mokykla, nepaisant, ar tavo vaikas lanko ar ne. Mokyklos mecenatų jos istorijoje labai nedaug. O juk kasmet šimtinėmis aukojama kitiems reikalams Kodėl ne mokyklai? Jei džiaugiamės mūsų jaunimo gražia lietuviška kalba, tai pradžią tam duoda šeima, bet apvainikuoja mokykla. Kalbos pabaigoje nusiskundė, kad ne visada remiamieji savo rėmėjus įvertina. Baigė šiais žodžiais: "Manau, kad ir ateityje dalinsimės mokyklos vargais ir džiaugsmais". Kalbos pabaigoje metraščio reikalams įteikė 250 dol., jo paties žodžiais, "po 10 dol. metams".

Irena Pemkienė savo kalboje iškėlė metraščio rėmėjus, ypatingai tuos, kurių vaikai šios mokyklos nelanko. Šiam metraščiui stambesnes sumas aukojo A. ir J. Vasiukevičiai, Barbora Bredelienė, JAV LB Švietimo taryba, Panevėžiečių klubas, Gage Parko LB per pirm. I. Stončienę, Jonas Evans ir Sūnūs, J. ir V. Janušaičiai, dr. K. ir I. Pemkai, Donald Petkus, Walter Rask-Rasčiauskas, dr. K. ir A. Rimkai, dr. R. ir J. Vienužiai, Pov. ir Josefina Masilioniai, inž. E. ir D. Bartkai, inž. J. ir V. Jurkūnai, Ill. Liet. gyd. pagelb. vienetas, dr. J. ir A. Kižiai, Midland Savings, V. Orentienė, dr. B. ir A. Beinoriai, Pov. ir E. Petrikai, Liet. Kat. Susiv. Chicagos apskr., A. Dundulis, Pranckevičienė, dr. A. ir B. Čiuriai ir daugelis kitų. Ji visiems jiems nuoširdžiai dėkojo, nes jų dėka leidinys išleidžiamas.

Dir. J. Masilionis padėkojo I. Pemkienei, kuri net trejetą metų — trims metraščiams — surinko pinigus.

Tėvų komiteto pirm. Juozas Derenčius džiaugėsi jaunimo darbštumu, jų metraščiu, kurį ateityje patys labiau vertins negu dabar. Po daugelio metų, juos bevartant, kils šilti jausmai, prisiminimai, kurių už jokius pinigus nenupirktum. Linkėjo tą darbą tęsti toliau, dar daugiau jaunimo į tą darbą įtraukiant.

Taip pat nuoširdų sveikinimo žodį tarė I. Stončienė, dėkodama mokyklai, kurią baigė visi jos vaikai. "Jei išloščiau milijoną, pusę atiduočiau mokyklai.". Savo sveikinimo kalbą ji taip pat parėmė pinigine auka.

Meninėje dalyje Lidija Dudėnaitė paskaitė savo rašinį "Netikėtas svečias" ir Audra Kubiliūtė — Netikėtas Čiurlionio apsilankymas".

Vaišes suruošė redaktorių mamytės, kurioms vadovavo V. Orentienė. *P. R.*

BANDYMAI SU ŠILDYTAIS INKSTAIS

Minesotos valstijoje pavyko sėkmingai persodinti šunims inkstus, užšaldytus iki — 27°C. Rašoma, kad tai pirmas kartas, kai šaldyti inkstai pakankamai gerai palaikė gyvybines funkcijas. Šuniui pašalintas inkstas buvo atšaldytas iki — 22°C. Maždaug po 15 minučių inkstas buvo atšildytas ir vėl įsodintas tam pačiam šuniui. Kadangi šiuo atveju nebuvo organų nesuderinamumo problemos, tyrinėtojai visą dėmesį galėjo skirti perkeltojo organo veikimui.

Tyrinėtojai pažymi, kad naująjį metodą reikės tobulinti, **jm**